

Πνευματικό ΠΡΟΪΟΝ 02

Υφιστάμενη Κατάσταση (SoA) Παραγωγής Ελαιολάδου

Ημερομηνία: 11^{Μαρτίου} 2020

Erasmus+

This project is funded by the European Union.

Οι ονομασίες που χρησιμοποιούνται και η παρουσίαση υλικού σε αυτό το πληροφοριακό προϊόν δεν συνεπάγονται την έκφραση οποιασδήποτε γνώμης εκ μέρους του σχεδίου σχετικά με το νομικό ή αναπτυξιακό καθεστώς οποιασδήποτε χώρας, εδάφους, πόλης ή περιοχής ή των αρχών της. Η πιθανή αναφορά συγκεκριμένων εταιρειών ή προϊόντων κατασκευαστών, ανεξάρτητα από το αν αυτά έχουν κατοχυρωθεί με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ή όχι, δεν σημαίνει ότι αυτά έχουν εγκριθεί ή προταθεί από την εταιρική σχέση αυτού του σχεδίου κατά προτίμηση από άλλα παρόμοια είδη που δεν αναφέρονται. Οι απόψεις που εκφράζονται σε αυτό το ενημερωτικό προϊόν είναι εκείνες του συντάκτη (των) και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα τις απόψεις των εταίρων. Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά, το υλικό μπορεί να αντιγραφεί, να μεταφορτωθεί και να εκτυπωθεί για σκοπούς ιδιωτικής μελέτης, έρευνας και διδασκαλίας ή για χρήση σε μη εμπορικά προϊόντα ή υπηρεσίες, υπό την προϋπόθεση ότι παρέχεται η κατάλληλη αναγνώριση του έργου ως της πηγής και του κατόχου των πνευματικών δικαιωμάτων και ότι η εν λόγω εταιρική σχέση η υποστήριξη των απόψεων, των προϊόντων ή των υπηρεσιών των χρηστών δεν συνεπάγεται με κανέναν τρόπο.

Aristoil Cap © 2020

Περιγραφή πνευματικού προϊόντος

Η βελτιστοποίηση του εμπορίου και των υποδομών είναι οι κινητήριες δυνάμεις μιας βελτιωμένης ασφάλειας τροφίμων και σιτηρών. Κατά συνέπεια, η βελτιστοποίηση της παραγωγής εξαιρετικού παρθένου ελαιολάδου και η βελτίωση των δυνατοτήτων αποθήκευσης και η βελτίωση των συστημάτων υλικοτεχνικής υποστήριξης είναι μερικοί από τους παράγοντες που συμβάλλουν στη βελτίωση του προϊόντος. Όλα τα παραπάνω θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε βελτίωση της παραγωγικότητας με αποτέλεσμα τη στήριξη των μικρών εκμεταλλεύσεων και τη μείωση των απωλειών ποιότητας.

Επιπλέον, θα γίνει χαρτογράφηση των υποδομών και των αναγκών. Ωστόσο, η πραγματική αξία θα προστεθεί στην ποιότητα της ανάλυσης μέσω της διακρατικής της διάστασης, με συνεχή συνεργασία μέσω συνεδριάσεων-τηλεδιασκέψεων που θα πραγματοποιηθούν μεταξύ των εταίρων προκειμένου να συγκεντρωθούν και να ενημερωθούν τα διαθέσιμα δεδομένα από όλες τις χώρες μέλη (Ελλάδα, Ιταλία και Τουρκία) και να μοιραστούν εμπειρία και πληροφόρηση προκειμένου να εκπονηθεί μια συνεκτική μελέτη/ανάλυση η οποία θα αποτελέσει το βασικό στοιχείο για την επιτυχία των ακόλουθων πνευματικών αποτελεσμάτων του έργου. Τα παραδοτέα αυτής της παραγωγής θα είναι δημοσιεύσεις για την προώθηση του έργου και την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τη διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας στη βιομηχανία γεωργικών τροφίμων.

Γλώσσες: Αγγλικά, Ελληνικά, Ιταλικά, Τουρκικά

Μέσα: Δημοσίευση: Η έκδοος θα παρουσιαστεί ως «Βιβλίο»

Ημερομηνία έναρξης: (ηη-μμ-εεεε) 04-11-2019

Ημερομηνία λήξης: (ηη-μμ-εεεε) 30-10-2020

Version: 1.3

Πηγή: Όπως και στην αίτηση για το πρόγραμμα Erasmus+ KA2 VET 2019, FormID: KA202-CDBD2D5

Περιεχόμενα

1. Μεθοδολογία
2. Χαρτογράφηση της πρωτογενούς παραγωγής ελαιολάδου στην ΕΕ και στις συμμετέχουσες χώρες
3. Ιστορικά στοιχεία ελαιολάδου σε παγκόσμια και ευρωπαϊκή βάση
4. Πρωτογενής παραγωγή ελαιολάδου σε κάθε συμμετέχουσα χώρα
5. Ποικιλίες ελιάς και κατανομή σε κάθε συμμετέχουσα χώρα (Χαρτογράφηση)
6. Εμπόριο ελαιολάδου στις συμμετέχουσες χώρες
7. Φιγούρες Επιτραπέζιων Ελιών
8. Εισαγωγές Ελαιολάδου εναντίον Εξαγωγών
9. Ταξινόμηση του ελαιολάδου
10. Γραφικά πληροφοριών
11. Διμερές εμπόριο μεταξύ των εμπλεκόμενων χωρών

Μεθοδολογία

Ο τύπος του προϊόντος είναι: Μελέτη/ Ανάλυση — Συλλογή δεδομένων/ανάλυση. Τα στοιχεία θα συλλέγονται για κάθε συμμετέχουσα χώρα από επίσημες πηγές (π.χ. Στατιστικές Αρχές, IACS κ.λπ.). Τα σύνολα δεδομένων πρέπει να αναφέρονται σε τουλάχιστον πέντε (5) έτη.

Οι εταίροι θα συνεισφέρουν κυρίως στο περιεχόμενο αριθ. 3, 4, 5, 6, 7 και 8. Θα ήταν πολύ χρήσιμο να συγκεντρωθούν στοιχεία σχετικά με διαφορετικές καλλιεργούμενες ποικιλίες και να παρουσιαστεί η χαρτογράφηση (κατανομή) σε κάθε χώρα.

Οι επίσημοι δεσμοί προς τις αρμόδιες αρχές που παρουσιάζουν δεδομένα, τα οποία επικαιροποιούνται τακτικά, είναι χρήσιμοι για την συμπερίληψή τους. Το προϊόν θα είναι ενημερώνεται "αυτόματα".

Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο επίσημα στοιχεία, από πόρους όπως το IACS, η Eurostat, οι εθνικές αρχές κλπ.

Πολλές επίσημες πληροφορίες μπορούν επίσης να βρεθούν στις Εκδόσεις της ΕΕ. Σε περίπτωση που απαιτείται γραπτή άδεια για την απόκτηση δεδομένων, παρακαλούμε σκεφτείτε να τα αποκτήσετε. Μην χρησιμοποιείτε δεδομένα χωρίς άδεια και μην λαμβάνετε δεδομένα ανεπίσημα. Πάντα να κάνετε μια κατάλληλη αναφορά στην πηγή των πληροφοριών σας, ακόμη και αν δεν είναι επίσημη.

Για διοικητικούς και τεχνικούς σκοπούς προσπαθήστε να συλλέξετε τις πληροφορίες που αναφέρονται στο περιεχόμενο που περιγράφηκε προηγουμένως. Σε περίπτωση που υπάρχουν πρόσθετες πληροφορίες, ενημερώστε τον δικαιούχο και τον ηγετικό οργανισμό για την παραγωγή αυτή πριν από την προετοιμασία του υλικού. Είναι σημαντικό όλοι οι εταίροι να έχουν την ίδια μορφή. Όπως έγινε κατανοητό από την εναρκτήρια συνεδρίαση, κατέστη σαφές ότι τα στοιχεία δεν ήταν δυνατόν να παρουσιαστούν με ομοιόμορφο τρόπο για τις εμπλεκόμενες χώρες, λόγω των σημαντικών διαφορών στη συλλογή στοιχείων από τις εθνικές υπηρεσίες για ένα τέτοιο κοινό προϊόν για τις μεσογειακές περιοχές. Ωστόσο, καταβλήθηκαν σημαντικές προσπάθειες για τη συλλογή των διαθέσιμων στοιχείων και την παρουσίασή τους με συγκριτικό τρόπο.

Ελλάδα

Η παραγωγή ελαιολάδου στην Ελλάδα βρίσκεται σε μεγάλο αριθμό μικρών αγροκτημάτων που διανέμονται σε όλη τη χώρα. Η Ελλάδα λόγω της εκτεταμένης ακτογραμμής 15,021 χλμ. έχει σημαντικό πλεονέκτημα στην καλλιέργεια της ελιάς. Η παραγωγή βρίσκεται σε τρεις (3) κύριες γεωγραφικές περιοχές:

Πελοπόννησος: Κυρίως οι ορεινές περιοχές είναι οι πιο παραγωγικές από ποιοτική άποψη. Το όρος Ταΰγετος, η περιοχή της Λακωνίας και της Μεσσηνίας είναι ένα από τα πιο γνωστά, με την ποικιλία της «Κορωνέικης» ως την πιο δημοφιλή. Η ποικιλία «Μανάκι» είναι μια άλλη μεγάλη ποικιλία.

Κρήτη» Είναι το πιο διάσημο νησί για την παραγωγή ελαιολάδου. Υπάρχουν 9 περιοχές ΠΟΠ για το νησί της Κρήτης. Η ποικιλία «Κορωνέικη» είναι η μεγαλύτερη ποικιλία και σε αυτόν τον τομέα. Ωστόσο, υπάρχουν κάποιες τοπικές ποικιλίες, όπως «Τσουνάτη», «Θρούμπα», «Χονδρολιά», και άλλες μικρές ποικιλίες είναι χαρακτηριστικές για την περιοχή.

Παραγωγή Ελαιολάδου

Στην Ελλάδα καλλιεργούνται 120 εκατομμύρια ελαιόδεντρα σύμφωνα με την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΤΩΝ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ (SEVITEL). Η παραγωγή ελαιολάδου είναι περίπου 350.000 τόνοι σε ετήσια βάση, αντιστοιχεί στο 16% της παγκόσμιας παραγωγής, όπου το 70% της συνολικής παραγωγής είναι το Εξαιρετικό Παρθένο Ελαιόλαδο. Σε παγκόσμια αγορά, η Ελλάδα κατέχει την 3η θέση μεταξύ των εταιρειών παραγωγής ελαιολάδου. Η κατά κεφαλήν κατανάλωση είναι η υψηλότερη στον κόσμο περίπου 16 κιλά ετησίως. Η Ελλάδα είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας Έξτρα Παρθένου Ελαιολάδου στον κόσμο. Η Ελλάδα είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός Έξτρα Παρθένο Ελαιόλαδο παγκοσμίως: 80% της παραγωγής της είναι Εξαιρετικό Παρθένο Ελαιόλαδο, ανέρχεται σε 1,4 δισ. ευρώ (Πηγή: SEVITEL).

Οι κύριοι τομείς παραγωγής είναι: Πελοπόννησος 35%, Κρήτη 30%, Λέσβος 5% και Ιόνια Νησιά 5%

Οι κυριότερες ποικιλίες ελαιολάδου είναι: Κορωνέικη, Αθηνοελιά, Λαδαδοελιά, ελιά Καλαμών, ελιά Αμφίσσης, ελιά Χαλκιδικής, Μανάκι. Η ταξινόμηση έχει ως εξής:

- Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο: τέλεια ισορροπημένο από άποψη γεύσης, αρώματος, οξύτητας μικρότερη από 0,8g ανά 100g
- Παρθένο ελαιόλαδο: οξύτητα μεταξύ 0,9g και 2g ανά 100g
- Ελαιόλαδο (καθαρό): εξευγενισμένο ελαιόλαδο και παρθένο ελαιόλαδο
- Πυρηνέλαιο ελιάς: εξευγενισμένο πυρηνέλαιο και παρθένο ελαιόλαδο, κατάλληλο μαγείρεμα σε υψηλή θερμοκρασία
- Ελαιόλαδο Λαμπάντε : οξύτητα μεγαλύτερη από 2 g ανά 100g, απαγορευμένη κατανάλωση εκτός εάν έχει εξευγενιστεί
- Διάφορα μείγματα με άλλα είδη ελαίων όπως ηλιέλαιο

Ελαιόλαδο & Ελλάδα

THE WONDERFUL GREEK OLIVE OIL REGIONS

Η πρώτη παγκόσμια καλλιέργεια της ελιάς είχε τοποθετηθεί στην Κρήτη, το 3500 π.Χ. Για πολλούς αιώνες, η ελιά ήταν όμως σύμβολο ειρήνης και φιλίας. Σύμφωνα με τη μυθολογία, η Αθηνά, θεά της σοφίας, πρόσφερε την ελιά στους πολίτες της Αθήνας. Στους αρχαίους Ολυμπιακούς Αγώνες, ένα κλαδί ελιάς απονεμήθηκε στους νικητές ως βραβείο.

Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ)

1. Αποκόρωνας Χάνι Κρήτης
2. Αρχάνες Ηρακλείου Κρήτης
3. Σέλινο Κρήτης
4. Τροιζηνία
5. Φοινίκη Λακωνίας
6. Θραψανά
7. Καλαμάτα
8. Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης
9. Κρανίδι Αργολίδας
10. Κροκεές Λακωνίας
11. Λυγουριό Ασκληπιού
12. Πέτρινα Λακωνίας
13. Πεζά Ηράκλειο

Κρήτης

14. Σητεία Λασιθίου Κρήτης
15. Βιάννος Ηράκλειο Κρήτης
16. Βορείος Μεσσηνίας Κρήτης

Source: oliveoilmarket.eu

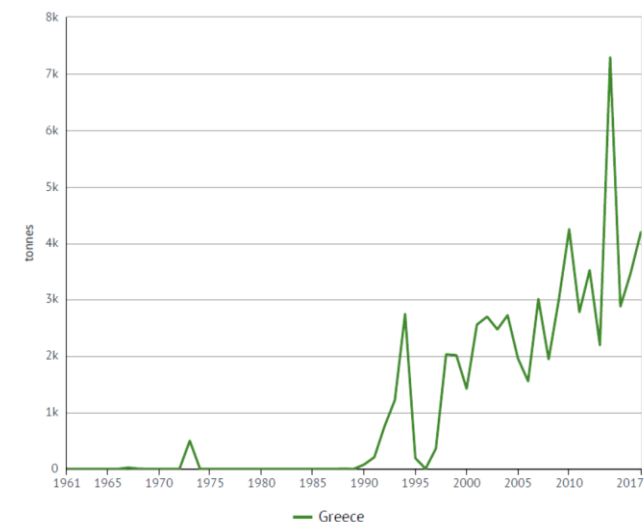

Οφέλη για την υγεία

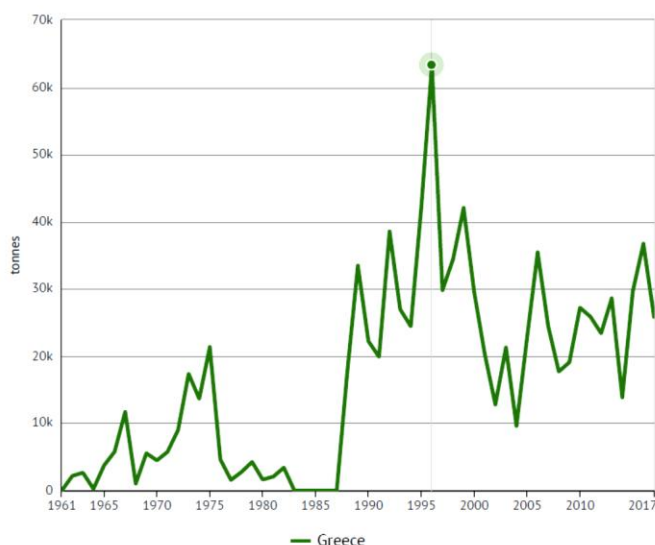
- προστατεύει από ασθένειες όπως ο διαβήτης, ο καρκίνος
- βελτιώνει τη γνωστική ανάπτυξη

Η ποσότητα των εισαγωγών κυμάνθηκε σημαντικά τα τελευταία χρόνια, τείνει να αυξηθεί κατά την περίοδο 1968 - 2017 που λήγει στους 4.196 τόνους το 2017

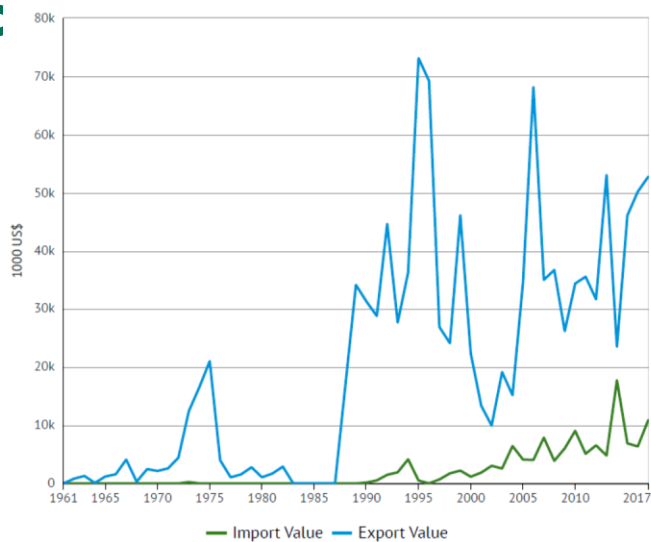
Εμπόριο

Σύμφωνα με την Knoema.com η ποσότητα των εισαγωγών κυμάνθηκε σημαντικά τα τελευταία χρόνια, έτεινε να αυξάνεται κατά την περίοδο 1968 - 2017 και λήγει στους 4.196 τόνους το 2017. Τα αρχικά δεδομένα προέκυψαν από τον FAO (http://faostat3.fao.org/download/T/*/E)

Σύμφωνα με την Knoema.com η ποσότητα των εξαγωγών κυμάνθηκε σημαντικά τα τελευταία χρόνια, τείνει να αυξηθεί κατά την περίοδο 1968 - 2017 και λήγει στους 25.846 τόνους το 2017. Τα αρχικά δεδομένα προέκυψαν από τον FAO http://faostat3.fao.org/download/T/*/E

Από την άποψη της αξίας, φαίνεται ότι υπάρχει μια σταθερή τάση τα τελευταία δέκα (10) χρόνια για την εξαγωγική αξία, ελαφρώς αυξανόμενη (Knoema.com).

Τα αρχικά δεδομένα προέκυψαν από τον FAO http://faostat3.fao.org/download/T/*/E

Στοιχεία επιτραπέζιας ελιάς

- Καλαμάτας
- Κονσερβόλια
- Τσακιστές (ραγισμένα)
- Ζαρωμένες μαύρες ελιές

Ελιά και Επιτραπέζια Ελιά στην Τουρκία

Παραγωγή ελιάς στην Τουρκία

Η αξία και τα μοναδικά χαρακτηριστικά των ελιών καθώς και του ελαιολάδου έχουν εκτιμηθεί εδώ και αιώνες όχι μόνο για τη διατροφική τους ποιότητα αλλά και για τα οφέλη για την υγεία τους. Η ελιά υπήρξε σύμβολο του μεσογειακού πολιτισμού σε όλη την ιστορία. Ως μέρος του πολιτισμού, η ελιά και το ελαιόλαδο έχουν οικονομική και κοινωνική σημασία για τις χώρες παραγωγής. Σύμφωνα με τα τελευταία στατιστικά στοιχεία, οι σημαντικές ελαιοπαραγωγικές χώρες καθορίζονται ως Ισπανία, Ιταλία, Μαρόκο, Τουρκία και Ελλάδα (FAOStat, 2019).

Η Τουρκία είναι η 4η χώρα όσον αφορά τον όγκο των ελαιόδενδρων. Υπάρχουν περίπου 131.263.255 οπωροφόρα δέντρα και 32.381.751 άκαρπα δέντρα συνεισφέρουν 163.645.006 συνολικά ελαιόδεντρα (www.tariszeytinyagi.com). Έχει αναφερθεί ότι τα 76 από τα δέντρα βρίσκονται στο Αιγαίο, το% 14 από τα δέντρα είναι στη Μεσόγειο, και% 9,5 από τα δέντρα βρίσκονται στις περιοχές του Μαρμαρά. Από την άλλη πλευρά, ο αριθμός των ελαιόδενδρων αυξήθηκε από 100 εκατομμύρια (αρχές της δεκαετίας του 2000) σε 2017/18 εποχές (174 εκατομμύρια τεμάχια) με νέες τεχνικές φυτεύσεων. Επιπλέον, η στήριξη της κυβέρνησης παίζει επίσης θετικό ρόλο στους πληθυσμούς της ελιάς στην Τουρκία (www.anatoliaoliveoil.com).

Ως μία από τις κύριες ελαιοπαραγωγικές χώρες, η Τουρκία παράγει 150.046,7 τόνους ελιάς (FaoTat, 2019). Ως εκ τούτου, η ελιά είναι ένα πολύ σημαντικό φυτοκομικό προϊόν για την οικονομία της Τουρκίας. Σύμφωνα με τα στοιχεία της TURKSTAT (2006), μεταξύ των επιλεγμένων σημαντικών προϊόντων, τα οποία περιλαμβάνουν το 74,5% των εκτάσεων φρούτων χύμα, τα εσπεριδοειδή (24,1%), οι ελιές (13,9%) και τα μήλα (12,4%) αποτελούν το 50,4% της συνολικής παραγωγής φρούτων. Οι περιοχές του Αιγαίου (53%), του Μαρμαρά (18%), της Μεσογείου (23%) και της Νοτιοανατολικής Ανατολίας (6%) είναι σημαντικές ελαιοπαραγωγικές περιοχές. Το 0,2% της ελαιοπαραγωγής είναι η περιοχή του Ευξείνου Πόντου. In terms of provinces, olive production is performed in 41 of Turkey's 81 provinces. Ωστόσο, οι Aydın, I - zmir, Mug - la, Balıkesir, Bursa, Manisa, Canakkale, Gaziantep και Mersin είναι οι κορυφαίες επαρχίες παραγωγής ελιάς.

Επιτραπέζια ελαιοπαραγωγή στην Τουρκία

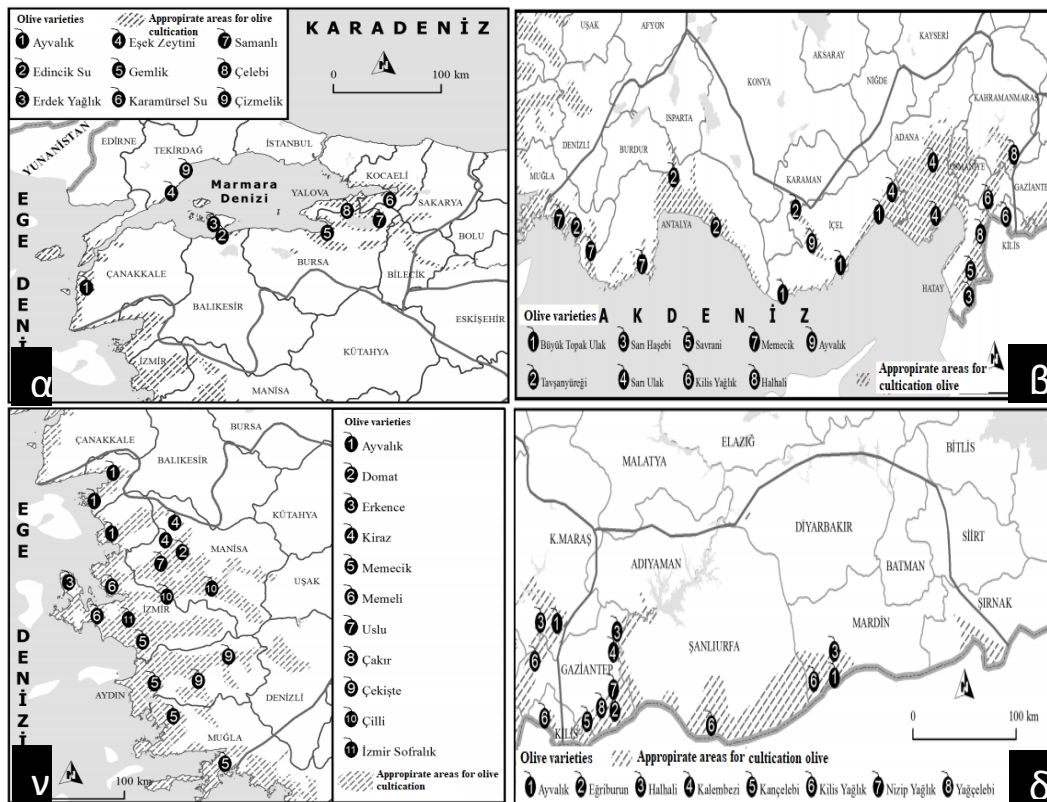
Όπως παρουσιάζεται στον πίνακα 1, οι σημαντικοί παραγωγοί επιτραπέζιων ελιών είναι η ΕΕ, η Τουρκία, η Αίγυπτος, η Αλγερία, το Μαρόκο και η Συρία. Η Ισπανία κατέχει την πρώτη θέση μεταξύ των χωρών της ΕΕ, ακολουθούμενη από την Ελλάδα και την Ιταλία. Η Τουρκία παρήγαγε περίπου 450.000 τόνους επιτραπέζιων ελιών κατά το τελευταίο έτος καλλιέργειας (πίνακας 1).

Η Τουρκία έχει μια πολύ πλούσια κληρονομιά από αυτόχθονες ποικιλίες ελιάς και οι περιοχές καλλιέργειας της Τουρκίας συγκεντρώνονται γύρω από τις περιοχές του Αιγαίου, του Μαρμαρά και της νοτιοανατολικής Ανατολίας. Λαμβάνοντας υπόψη την παραγωγή επιτραπέζιων ελιών, το Edremit (Αγναλικ) είναι η κυρίαρχη ποικιλία στο βόρειο τμήμα της περιοχής ελαιοκαλλιέργειας της Τουρκίας, ενώ το Memecik είναι η κυρίαρχη ποικιλία στο νότιο τμήμα της Τουρκίας. Από την άλλη πλευρά, η ποικιλία Gemlik παράγεται σε μεγάλο βαθμό ως μαύρες επιτραπέζιες ελιές (σχήμα 1). Μεταξύ των διαφόρων τουρκικών επιτραπέζιων ποικιλιών ελιάς, οι πλέον προτιμώμενες για καλλιέργεια είναι το στυλ του Μαρμαρά (Gemlik), το στυλ του Βορείου Αιγαίου (Αγναλικ), το στυλ του Νοτίου Αιγαίου (Memecik, Domat, Uslu, Erkence), το μεσογειακό στυλ (Silifke) και το στυλ της Νοτιοανατολικής Ανατολίας (Nizip) (Σχήμα 1).

Πίνακας 1. Παγκόσμια επιτραπέζιες χώρες παραγωγής ελιάς (χιλιάδες τόνους).

Χώρες	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
ΕΕ	860,0	886.5	842.0	901.0
Τουρκία	390.0	397.0	400.5	450.0
Αίγυπτος	450,5	335.5	550.0	500.0
Αλγερία	233,5	233.0	293.0	234.0
Μαρόκο	100.0	120.0	110.0	120.0
Συρία	75,0	150.0	190.0	100.0
Αργεντινή	120.0	50.0	95.0	105.0
Other	344.0	370.0	406.0	422.0
Σύνολο	2573.0	2650.0	2874.0	2954.0

(Ανώνυμος, 2018)

Εικόνα 1. Κατανομή των ποικιλιών ελιάς ανάλογα με τις περιοχές της Τουρκίας α: Περιφέρεια Μαρμαρά, β: Περιφέρεια Medireannean, γ: Περιφέρεια Αιγαίου και δ: Νοτιοανατολική περιφέρεια (Efe et al., 2016).

Επιτραπέζια ελαιοπαραγωγή στην Τουρκία

Η Τουρκία δεν εισάγει επιτραπέζιες ελιές ενώ εξάγει περίπου 63,5-80 χιλιάδες τόνους επιτραπέζιας ελιάς (Ανώνυμος, 2018). Η παραγωγή επιτραπέζιων ελιών Τουρκίας, η κατανάλωση και τα ποσά εξαγωγής εμφανίζονται στον πίνακα 2. Ο πίνακας 3 δείχνει τις ποσότητες και τις αξίες των εξαγωγών επιτραπέζιων ελιών της Τουρκίας. Η Τουρκία έχει μεγαλύτερο ποσοστό παραγωγής επιτραπέζιων ελιών σε σύγκριση με το ελαιόλαδο. Παραδοσιακά η επιτραπέζια ελιά καταναλώνεται κυρίως στο πρωινό (Ozdemir et al 2018).

Οι επιτραπέζιες ελαιοκομικές επιχειρήσεις είναι γενικά οικογενειακές εκμεταλλεύσεις και έχουν μικρή δυναμικότητα. Περίπου 320 χιλιάδες οικογενειακές επιχειρήσεις παράγουν ελαιόλαδο και το 14% από αυτές αποτελούνται από την Ένωση Ελαιολάδου και Ελαιολάδου Ταρής και τους εταίρους Marmarabirlik.

Επιπλέον, η Ένωση Ελαιολάδου και Ελαιολάδου Ταρίξ έχει περίπου 22 χιλιάδες εταίρους και το Marmarabirlik έχει περίπου 30 χιλιάδες εταίρους.

Πίνακας 2. Παραγωγή επιτραπέζιων ελιών στην Τουρκία, κατανάλωση και εξαγωγές (χιλιάδες τόνοι)

	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Παραγωγή	430	390	397.0	433.0	450.0
Κατανάλωση	355	330	327,5	350.0	380.0
Εξαγωγή	70,5	63.5	73	80.0	80.0

(Ανώνυμος, 2018)

Πίνακας 3. Ποσότητες και αξίες εξαγωγών επιτραπέζιων ελιών Τουρκίας

Χρόνια	Πράσινη ελιά		Μαύρη ελιά		Σύνολο	
	Ποσότητες (kg)	Τιμή (\$)	Ποσότητες (kg)	Τιμή (\$)	Ποσότητες (kg)	Τιμή (\$)
2012/13	15.145.801	28.813.772	61.901.474	101.807.517	77.047.275	130.621.289
2013/14	15.021.413	29.878.904	62.815.281	104.956.215	77.836.694	134.835.119
2014/15	13.940.820	26.997.349	55.227.299	97.627.749	69.168.119	124.625.098
2015/16	11.341.655	23.740.357	46.261.527	93.522.827	57.603.182	117.263.184
2016/17	10.537.225	20.040.140	48.416.560	92.257.402	59.009.071	112.441.800
2017/18	13.107.277	23.001.407	54.825.489	104.378.246	67.932.766	127.379.654

(Ανώνυμος, 2018)

Παραγωγή ελαιολάδου στην Τουρκία

Τα τελευταία χρόνια, υπάρχει αυξανόμενο ενδιαφέρον για την κατανάλωση ελαιολάδου λόγω της μεγαλύτερης γνώσης των μεσογειακών τροφίμων και της ευαισθητοποίησης για τα υγιεινά πλεονεκτήματα μιας μεσογειακής διατροφής, και ιδιαίτερα του ελαιολάδου. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα φυτικά έλαια, έχει αναφερθεί ότι η κατανάλωση ελαιολάδου (3,7% του συνόλου των φυτικών ελαίων) είναι αμελητέα εκτός της περιοχής της Μεσογείου (Grigg, 2001). Αν και η κατανάλωση ελαιολάδου περιορίστηκε στην περιοχή της Μεσογείου (κυρίως στην Ισπανία, την Ελλάδα και την Ιταλία), τα αυξημένα επίπεδα κατανάλωσης παρατηρήθηκαν σε μη παραγωγικές χώρες ή αναδυόμενες αγορές (ιδιαίτερα στις ΗΠΑ, τον Καναδά, την Αυστραλία, την Κίνα, την Ιαπωνία, την Αργεντινή, τη Βραζιλία, τη Χιλή και το Μεξικό) λόγω της θετικής εικόνας του ελαιολάδου (Ballco et al., 2015) (Πίνακας 4). Στην Τουρκία, το 71,67% του συνόλου των παραγόμενων ελιών μεταποιείται ως επιτραπέζιο ελαιόλαδο, ενώ το υπόλοιπο μέρος των ελιών (28,33%) μεταποιείται ως ελαιόλαδο (Gurbuz, 2017). Ετήσια κατανάλωση ελαιολάδου κατά κεφαλήν στην Τουρκία το ποσό είναι 1,5 λίτρα και το ποσοστό αυτό είναι περίπου 9 λίτρα κατά μέσο όρο σε άλλες χώρες μέλη του Διεθνούς Συμβουλίου Ελιάς (Anonymus, 2018).

Αν και το μερίδιο των χωρών της ΕΕ στην παραγωγή ποικίλλει ανάλογα με το έτος, η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός που αντιπροσωπεύει το 67% της παγκόσμιας παραγωγής, του καταναλωτή και του εξαγωγέα ελαιολάδου. Η Ισπανία κατέχει την πρώτη θέση μεταξύ των χωρών παραγωγής ελαιολάδου στον κόσμο, ακολουθούμενη από την Ιταλία και την Ελλάδα. Η Τουρκία, η Τυνησία και το Μαρόκο είναι άλλες σημαντικές χώρες παραγωγής ελαιολάδου (πίνακας 5). Στην Τουρκία, πρόσφατα η παραγωγή ελαιολάδου αύξησε την παραγωγική ικανότητα με αξιοσημείωτες εξελίξεις στις τεχνικές παραγωγής.

Πίνακας 4. Κατανάλωση ελαιολάδου σύμφωνα με τα χρόνια στον κόσμο (χιλιάδες τόνοι)

Χώρες	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
ΕΕ	1604.5	1660.0	1413.5	1546.5
USA	295.0	321.0	3125.0	312.5
Τουρκία	125.0	116.0	150.0	176.5
Συρία	126.0	104.0	98.0	87.0
Μαρόκο	120.0	120.0	120.0	120.0

Βραζιλία	66.5	50.0	59.5	75,0
Αυστραλία	37,0	42.0	45.0	46.0
Τυνησία	30,0	35.0	21.0	33.0
Other	512.6	531.5	516.5	565.0
Σύνολο	2916.6	2979.5	2738.5	2961.5

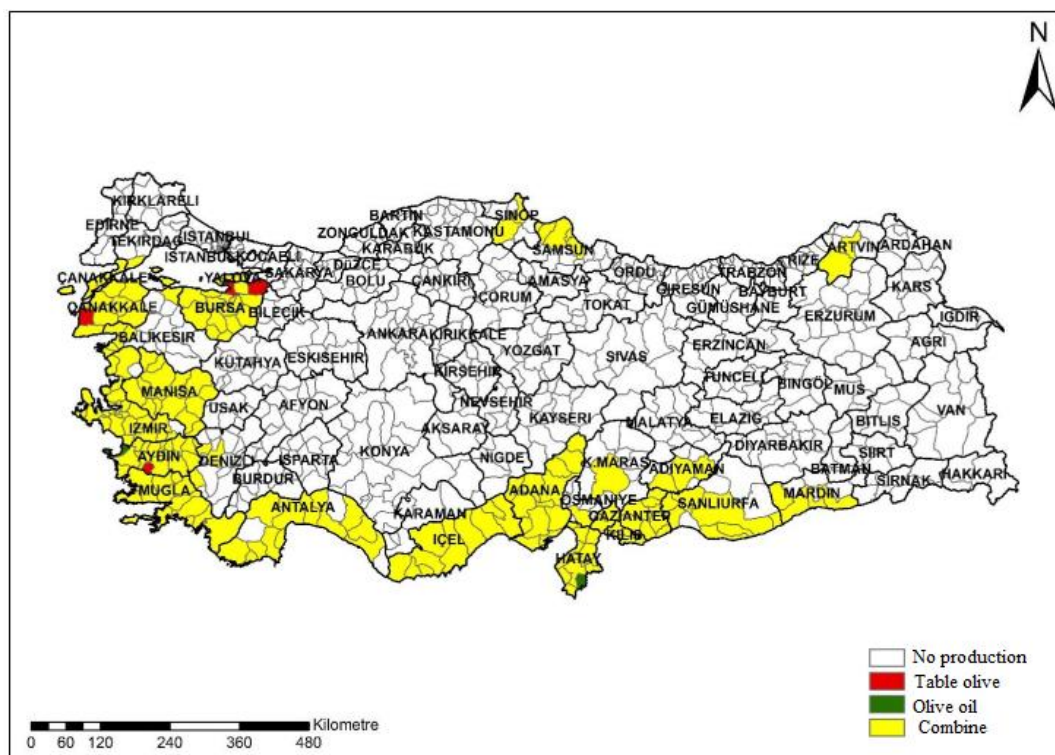
(Ανώνυμος, 2018)

Πίνακας 5. Χώρες παραγωγής ελαιολάδου (χιλιάδες τόνοι)

Παραγωγή ελαιολάδου	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Χώρες της ΕΕ	1434,5	2324.0	2752.0	2183.0
Ισπανία	842,2	1403.3	1290.6	1256.2
Ιταλία	222	474.6	182.6	428.9
Ελλάδα	300	320.0	195.0	346.0
Πορτογαλία	61,0	109.1	69.4	134.8
Άλλες χώρες μέλη του	8555.5	668.0	649.5	950.0
Διεθνούς Συμβουλίου				
Ελαιολάδου				
Τυνησία	340.0	140.0	100.0	280.0
Τουρκία	160.0	150.0	178.0	263.0
Μαρόκο	120.0	130.0	110.0	140.0
Αλγερία	69.5	82.0	63.0	82.5
Αργεντινή	30,0	24.0	24.0	43.5
Ιορδανία	23.0	29.5	20.0	20.5
Παλαιστίνη	24.5	21.0	19.5	19.0
Μη μέλη του Διεθνούς	168.0	184.5	189.5	181.5
Συμβουλίου Ελαιολάδου				
Σύνολο	2458.0	3176.5	2561.0	3314.5

(Ανώνυμος, 2018)

Το σχήμα 2 και ο πίνακας 6 δείχνουν την κατανομή των ελιών ανάλογα με τους σκοπούς παραγωγής. Στην Τουρκία, το 53% της παραγωγής ελαιολάδου πραγματοποιείται στην περιοχή κοντά στο Αιγαίο.

Εικόνα 2. Η κατανομή των ελιών σύμφωνα με τους παραγωγικούς σκοπούς ως επιτραπέζια, παραγωγή ελαιολάδου ή συνδυασμός στην Τουρκία (Αnonymous 2016b).

Πίνακας 6. Ποσότητα καλλιεργούμενου καρπού ελιάς για την παραγωγή επιτραπέζιας ελιάς και ελαιολάδου και παραγόμενο ελαιολάδο στην Τουρκία (Χίλιοι τόνοι).

Παραγωγή	Εποχές συγκομιδής				
	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18
Καλλιεργούμενη ελιά για την					
παραγωγή ελαιολάδου	1286	1330	1300	1300	1640
Καλλιεργημένη επιτραπέζιας ελιάς	390	438	400	430	460
Ελαιολάδο	160	190	175	175	263

(Ανώνυμος, 2018)

Ιστορικά Στοιχεία Ελαιολάδου

Η ελιά είναι σύμβολο του μεσογειακού πολιτισμού σε όλη την ιστορία και έχει καθιερωθεί εδώ και πολύ καιρό στην Τουρκία. Στην πραγματικότητα, η νοτιοανατολική Ανατολία είναι γνωστό ότι είναι το λίκνο και το γονιδιακό κέντρο της ελιάς με ισχυρισμό που επιβεβαιώνεται από υπο-είδη ελιάς που βρίσκονται σε μια γραμμή που εκτείνεται από το Hatay έως το Kahramanmaraş και το Mardin.

Μαζί με πολλούς πολιτισμούς στην Ανατολία, Φοίνικες, Έλληνες, Ρωμαίους, Σελτζούκους και Οθωμανούς καλλιεργούσαν ελιές και εξειδικεύονταν στην παραγωγή ελαιολάδου. Απομεινάρια ελιάς και σημάδια που σχετίζονται με την τεχνολογία του ελαιολάδου βρέθηκαν σε διάφορες αρχαιολογικές ανασκαφές στην Urla-Limantepe στην Efe, Soykan, Cürebal, Sönmez Aegean, Salihli-Sardes (Λυδία), Mersin-Erdemli-Kumkuyu, Akkale και Silifke (Cilicia) (Efke) (Efke) 2011).

Η ελιά είναι κοινώς αναγνωρισμένη ως το πρώτο δέντρο από όλα. Αναφέρεται σε όλα τα σημαντικά ιερά κείμενα και χρησιμοποιείται από το 6000 π.Χ., σύμφωνα με αρχαιολογικά και γεωλογικά ευρήματα. Η πρώτη μέθοδος παραγωγής ελαιολάδου ήταν να συνθλίβονται οι ελιές κάτω από τα πόδια και στη συνέχεια να εξάγεται το λάδι από τον πολτό με ζεστό νερό. Η παλαιότερη μονάδα παραγωγής ελαιολάδου, που χρονολογείται από το 600 π.Χ., βρίσκεται στον αρχαίο οικισμό των Κλαζομενών στη δυτική Ανατολία, στην περιοχή Ούρλα κοντά στην πόλη της Σμύρνης (Ανώνυμος 2016α).

Ελαιολάδο στην Τουρκία

Λόγω των ανισοτήτων προσφοράς και ζήτησης της ελιάς, η τιμή του ελαιολάδου και ο ανταγωνισμός στις αλυσίδες καταστημάτων έχουν αυξηθεί. Η Τουρκία δεν μπορούσε να ανταγωνιστεί στην ξένη αγορά με τις υφιστάμενες τιμές και οι περισσότερες από τις ενεργές εξαγωγικές εταιρείες εγκατέλειψαν την αγορά. Παρόλο που οι τιμές του ελαιολάδου της εποχής του 2017 έχουν μειωθεί στην Τουρκία σε σύγκριση με τις προηγούμενες εποχές, η κατανάλωση δεν αυξήθηκε επειδή το κόστος των προϊόντων στα ράφια διαπιστώθηκε ότι είναι ακόμα υψηλότερο από ό, τι θέλουν να πληρώσουν οι άνθρωποι (Gurbuz, 2017).

Ως εκ τούτου, η κατανάλωση ελαιολάδου ανά άτομο στην Τουρκία είναι χαμηλότερη από την κατανάλωση ελαιολάδου στις ευρωπαϊκές χώρες (Anonymous, 2018). Το κόστος παραγωγής της Τουρκίας είναι σημαντικά υψηλότερο από το εξωτερικό κόστος παραγωγής, επομένως η τιμή του τουρκικού ελαιολάδου είναι συνεπώς υψηλότερη και η Τουρκία δεν μπορεί να ανταγωνιστεί την ξένη

αγορά. Η Τουρκία αντιμετωπίζει αυτό το πρόβλημα σχεδόν για κάθε εποχή. Έτσι, η Τουρκία μπορεί να ανταγωνιστεί αποτελεσματικά τις αγορές μόνο όταν μειωθεί η απόδοση των ευρωπαϊών παραγωγών (Gurbuz, 2017).

Το υψηλό κόστος παραγωγής ελαιολάδου στην Τουρκία μπορεί να σχετίζεται με τη διαφορά στις συνθήκες εδάφους, τις συνθήκες συγκομιδής, το υψηλότερο κόστος εργασίας και το κόστος των μηχανών συγκομιδής. Οι υψηλές τιμές επηρεάζουν επίσης την εγχώρια αγορά της Τουρκίας καθώς οι καταναλωτές τείνουν να αγοράζουν φθηνότερα έλαια αντί για ελαιόλαδο. Οι παραγωγοί παραπονούνται επίσης για παραποιημένα προϊόντα και νοθεία στον κλάδο του ελαιολάδου και ως εκ τούτου το Υπουργείο Γεωργίας και Δασών ανακοινώνει τακτικά τα ονόματα των εταιρειών που εμπλέκονται σε απάτη (Gurbuz, 2017).

Σύμφωνα με το Εθνικό Συμβούλιο Ελαιολάδου και Ελαιολάδου της Τουρκίας, αν και το κόστος παραγωγής ελαιολάδου αυξήθηκε κατά 25% το 2018, παρατηρήθηκαν υψηλότερα ποιοτικά χαρακτηριστικά στο ελαιόλαδο αυτής της εποχής (Anonymous 2020). Ορισμένα χαρακτηριστικά των δύο μεγαλύτερων ενώσεων γεωργικών συνεταιρισμών πωλήσεων στον τομέα της ελιάς και του ελαιολάδου αναφέρονται στον πίνακα 7. Αυτές οι συνεταιριστικές ενώσεις είναι υπεύθυνες για τις δραστηριότητες παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας του κλάδου, πραγματοποιώντας απευθείας αγορές επιτραπέζιων ελιών και ελαιολάδου. Η κυβέρνηση της Τουρκίας υποστηρίζει επίσης τον παραγωγό ελαιολάδου καταβάλλοντας προνομιακή τιμή ανά χιλιόγραμμο παραγόμενου ελαιολάδου, όπως παρουσιάζεται στον πίνακα 8. Εκτός από την προμείωση για τους ελαιοπαραγωγούς, παρέχονται επίσης ενισχύσεις ντίζελ και λιπασμάτων στους ελαιοπαραγωγούς για κάθε 3 μήνες από το 2003 (Anonymous, 2018).

Πίνακας 7. Συνεταιρισμοί γεωργικών συνεταιρισμών πωλήσεων στον τομέα της ελιάς και του ελαιολάδου

Όνομα	Πεδίο Δραστηριότητας	Αριθμός Συνεταιρισμών	Αριθμός μελών
Ένωση ελαιολάδου και ελιάς Tariş	Ελαιόλαδο και επιτραπέζια ελιά	31	21.728
Μαρμαραμπίρλικ	Επιτραπέζια ελιά και ελαιόλαδο	8	29.649

(Ανώνυμος, 2018)

Πίνακας 8. Ετήσιο πρωταμειβόμενο ποσό ελαιολάδου στην Τουρκία

Χρόνια	Πρωταρχικ ή τιμή (TL/kg)
2013	0,60
2014	0,70
2015	0,70
2016	0,70
2017	0,80
2018	0,80
2019	0,80

(Ανώνυμος, 2018, Υπουργείο Γεωργίας και Δασών, 2019)

Εξαγωγές Ελαιολάδου στην Τουρκία

Το ελαιολάδο έχει μεγάλη οικονομική σημασία για την Τουρκία. Παράλληλα με την παραγωγή, η Τουρκία κατατάσσεται ως ο τέταρτος εξαγωγέας ελαιολάδου παγκοσμίως μετά την Ισπανία, την Ιταλία και την Τυνησία όσον αφορά την αξία εξαγωγής φυσικού ελαιολάδου (πίνακας 9). Η Τουρκία έχει επίσης αναπτύξει και αξιολογεί το δυναμικό παραγωγής ελαιολάδου, προκειμένου να πάρει τη θέση των μεγάλων παραγόντων στην παγκόσμια αγορά.

Πίνακας 9. Παγκόσμιες εξαγωγές ελαιολάδου (χιλιάδες τόνοι)

Χώρες	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Ισπανία	236,8	297,8	291,3	304,0
Ιταλία	199,6	208,1	199,5	171,0
Τυνησία	304,0	102,5	89,5	200,0
Τουρκία	30,0	15,0	45,0	65,0
Πορτογαλία	47,6	40,6	39,5	39,7
Μαρόκο	25,0	17,0	9,0	15,0
Αργεντινή	12,0	31,0	16,5	36,0
Ελλάδα	16,6	19,3	18,7	9,8

Παλαιστίνη	6.5	4.5	4.0	4.0
Other	33.5	31.7	41.1	47.0
Σύνολο	929.0	788.5	780.0	910.2

Η Τουρκία προμηθεύει την ποικιλία ελαιολάδου σε ένα ευρύ φάσμα χωρών, συμπεριλαμβανομένων μεγάλων παραγωγών χωρών όπως η ΕΕ, οι ΗΠΑ, η Αυστραλία, το Μπαχρέιν, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, η Βραζιλία, η Κίνα, η Ινδονησία, οι Φιλιππίνες, η Νότια Αφρική, η Νότια Κορέα, η Ινδία, η Ιαπωνία, ο Καναδάς, το Κατάρ, η Κένυα, η Κολομβία, η Μαλαισία, το Μεξικό, η Ρωσία Ομοσπονδία, Σενεγάλη, Χιλή, Ταϊλάνδη, Ουκρανία και Ιορδανία περιλαμβάνονται μεταξύ των χωρών που εξάγει η Τουρκία ελαιόλαδο (GTHB, 2014). Οι φόροι εισαγωγής ελαιολάδου, οι ενισχύσεις για τις εξαγωγές και τα ποσά εξαγωγών και η διάρκεια της στήριξης των εξαγωγών της Τουρκίας παρατίθενται στον πίνακα 10. Η αύξηση της κατανάλωσης ελαιολάδου στον κόσμο αντανakλάται επίσης στις σημαντικές αλλαγές που παρατηρήθηκαν στη δομή των εξαγωγών ελαιολάδου στην Τουρκία. Πιο συγκεκριμένα, η μέση εξαγωγή κατά τις τρεις τελευταίες εποχές (από 2015/16 έως 2017/18) αυξήθηκε από 15000 τόνους σε 65000 τόνους (Πίνακας 9).

Πίνακας 10. Οι φόροι εισαγωγής ελαιολάδου, οι ενισχύσεις για τις εξαγωγές και τα ποσά εξαγωγών και η διάρκεια της στήριξης των εξαγωγών της Τουρκίας παρατίθενται στον πίνακα 10.

Έτος	Εισαγόμενο φόροι (%)	Ενισχύσεις εξαγωγών και ποσότητα φράγματος (TL/Ton)	Διάρκεια της στήριξης των εξαγωγών
2013	31,2	40 (%100)	1-1-2013 / 31-12-2013
2014	31,2	50 (%100)	1-1-2014 / 31-12-2014
2015	31,2	30 (%100)	1-1-2015 / 31-12-2015
2016	46,8	30 (%100)	1-1-2016 / 31-12-2016
2017	31,2	30 (%100)	1-1-2017 / 31-12-2017

Η τεχνολογία επεξεργασίας, οι πολιτικές μάρκετινγκ και οι αυξήσεις και μειώσεις της παραγωγής σε άλλες χώρες παραγωγής είναι οι κρίσιμοι παράγοντες που επηρεάζουν τις εξαγωγές μας. Η σταθερότητα των προϊόντων είναι σημαντική για τον τομέα· εξίσου, είναι επιθυμητή η διείσδυση σε νέες αγορές. Αν και οι εταιρείες ελαιολάδου έχουν συναινετική άποψη για το θέμα αυτό, έχουν διαφορετικές προοπτικές όσον αφορά τις προτεινόμενες λύσεις. Ενώ η πρώτη προτεινόμενη λύση, ένα «σύστημα παραλαβής αποθήκης», ενδείκνυται να είναι τόσο εμφανής όσο και λειτουργική στην αλυσίδα εφοδιασμού και αξίας, οι ενδιαφερόμενοι του τομέα δεν συμφωνούν σε ένα «καθεστώς τελειοποίησης προς επανεξαγωγή» ως καθοριστικό για την αντιμετώπιση προβλημάτων στον τομέα.

Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα στον κλάδο του ελαιολάδου είναι ο τελωνειακός δασμός που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Ένωση στην Τουρκία και ο δασμός της ποσόστωσης που προβλέπεται για την Τουρκία. Οι εξαγωγείς αναφέρουν ότι η εξαγωγή «χύδην», η οποία βλάπτει την παγκόσμια εικόνα τους και περιορίζει τις δραστηριότητες επωνυμίας, θα είναι προσωρινή. Ωστόσο, οι πολιτικές προσαρμογής της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα είναι μόνιμες (Baygame et al., 2016).

Κατηγοριοποίηση του Ελαιολάδου στην Τουρκία

Σύμφωνα με τον κανονισμό του τουρκικού κώδικα τροφίμων για το ελαιόλαδο και το πυρηνέλαιο (2017/26), ο οποίος είναι άμεσα εναρμονισμένος με τον κανονισμό της ΕΕ (2568/91), το ελαιόλαδο ταξινομείται ως εξής: α) Φυσικό ελαιόλαδο: λαμβάνεται από καρπούς ελιάς με την εφαρμογή μόνο μηχανικών ή φυσικών διεργασιών όπως το πλύσιμο, διεργασίες μετάγγισης, φυγοκέντρισης και διήθησης σε θερμικό περιβάλλον που δεν θα προκαλέσει καμία αλλαγή στις φυσικές του ιδιότητες. Έλαια που έχουν φυσικές, χημικές και αισθητηριακές ιδιότητες προϊόντων της κατηγορίας τους. Τα έλαια που λαμβάνονται με διαλύτη ή χημική ή βιοχημική δράση ή με επανεστεροποίηση εξαιρούνται από τον ορισμό αυτό. Τα φυσικά ελαιόλαδα ταξινομήθηκαν ως εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο, φυσικό πρώτο ελαιόλαδο και αργό ελαιόλαδο/εξευγενισμό.

- 1) Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο: Κατάλληλο για άμεση κατανάλωση, ελαϊκό οξύ ελεύθερου λιπαρών οξέων σε όρους που δεν υπερβαίνουν τα 0,8 γραμμάρια ανά 100 γραμμάρια,
- 2) Φυσικό πρώτο ελαιόλαδο: Κατάλληλο για άμεση κατανάλωση, ελαϊκό οξύ ελεύθερου λιπαρών οξέων όσον αφορά έλαια που δεν υπερβαίνουν τα 2,0 γραμμάρια ανά 100 γραμμάρια,
- 3) Ακατέργαστο ελαιόλαδο/ Διύλιση: Έλαια με περιεκτικότητα σε ελεύθερα λιπαρά οξέα άνω των 2,0 γραμμάρων ανά 100 γραμμάρια ελαϊκού οξέος και/ή μη κατάλληλα για άμεση κατανάλωση από άποψη αισθητήριων και χαρακτηριστικών ιδιοτήτων, κατάλληλα για εξευγενισμό ή τεχνική χρήση

- 4) Εξευγενισμένο ελαιόλαδο: Λαμβάνεται ως αποτέλεσμα της διύλισης του ακατέργαστου ελαιολάδου με μεθόδους που δεν προκαλούν αλλαγές στη φυσική δομή των τριγλυκεριδίων και το ελεύθερο λιπαρό οξύ δεν υπερβαίνει τα 0,3 γραμμάρια ανά 100 γραμμάρια ελαϊκού οξέος.
- 5) Ελαιόλαδο Ριβιέρα: Αποτελείται από ένα μείγμα εξευγενισμένου ελαιολάδου και φυσικού ελαιολάδου κατάλληλο για άμεση κατανάλωση και το ελεύθερο λιπαρό οξύ του δεν υπερβαίνει τα 1,0 γραμμάρια ανά 100 γραμμάρια ελαϊκού οξέος.
- 6) Αρωματισμένο ελαιόλαδο: Είναι το έλαιο που λαμβάνεται με την προσθήκη διαφόρων μπαχαρικών, φυτών, φρούτων και λαχανικών στο ελαιόλαδο και φέρει τα χαρακτηριστικά των προϊόντων της κατηγορίας του στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος ανακοινωθέντος όσον αφορά άλλα χαρακτηριστικά.

Αναφορές

- 1) Ανώνυμος (2016α). <http://www.oliofficina.net/knowledge/economy/the-turkish-olive-oil-sector.htm>
- 2) Ανώνυμος (2016β). Türkiye Zeytincilik Sektör Raporu, İzmir.
- 3) (Ανώνυμος, 2018) T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Koperatifçilik Genel Müdürlüğü 2017 Yılı Zeytin ve Zeytinyağı Raporu.
- 4) Anonymous (2020) Üretim sezonu sofralık zeytin ve zeytinyağı rekoltesi ulusal resmi tespit heyeti raporu (http://uzzk.org/Belgeler/UZZK_2019_2020_TURKIYE_REKOLTE_RAPORU.pdf).
- 5) Ballco, P., Royo, A. G. & Jurado, J. (2015). Προτιμήσεις των καταναλωτών για το εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο με Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ). Editorial Universitat Politècnica de Valencia.
- 6) Bayramer, G., Tunalioglu, R., & Karatas-Ozkan, M. (2016). Προοπτικές των εξαγωγών στην Τουρκία: προβλήματα στις εξαγωγές ελαιολάδου. In VIII International Olive Symposium 1199 (pp. 171-176).
- 7) Efe, R., Soykan, A., Cürebal, İ., Sönmez, S. (2016). Türkiye’de yetişen zeytin çeşitlerinin özellikleri ve coğrafi dağılışı, Zeytin Kitabı, E. Naskali (Editör), Kitabevi Yay. S. 37-80..
- 8) Efe, R., Soykan, A., Cürebal, İ., Sönmez, S., Efe, R., Öztürk, M., & Ghazanfar, S. (2011). Καλλιέργεια ελιάς και ελαιολάδου στη λεκάνη της Μεσογείου. Environment and Ecology in the Mediterranean Region., Cambridge, UK: Cambridge Scholars Publishing, 51-62.
- 9) FAOstat (2019). <http://www.fao.org/faostat/en/#data/QC>.

- 10) GTHB, 2014. Zeytin ve zeytinyağı sektörü ulusal kümelenme stratejileri literatür araştırması raporu, Uluslararası Pazar Analizi, Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, TÜBİTAK Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü, Ankara.
- 11) Gurbuz I. B. 2017. Economical Aspects of Adulteration in Table Olive and Olive Oil, March 04-05, 2017 III. IBANESS Congress Series - Edirne/Turkey.
- 12) Grigg, D. (2001). Ελαιόλαδο, η Μεσόγειος και ο κόσμος. GeoJournal, 53(2), 163-172.
- 13) <http://www.anatoliaoliveoil.com>
- 14) http://www.tariszeytinyagi.com/index.php?option=com_content&view=article&id=1&Itemid=19
- 15) <http://www.oliofficina.net/knowledge/economy/the-turkish-olive-oil-sector.htm>
- 16) International Olive Council (2016), "Olivae", number 123.
- 17) Ozdemir Y, Yavas H, Ozyurt U, Kostı RI, Keskinel O, 2018. Διαδικασία ημιξήρανσης ελιάς: αποικοδόμηση ελαιουρπείνης σε σχέση με την αισθητηριακή πικρία. J Food Sci Nutr (2), 33-42.
- 18) Επικοινωνία περί Τουρκικού Κώδικα Τροφίμων για το ελαιόλαδο και το Πυρηνέλαιο (αριθ. κοινοποίησης: 2017/26)
- 19) Στοιχεία TURKSTAT (2006). Στοιχεία για τα ελαιόδεντρα.

25 Ιταλία

Χαρτογράφηση πρωτογενούς παραγωγής ελαιολάδου

Η ελαιοκαλλιέργεια αποτελεί σημαντική οικονομική δραστηριότητα για την Ιταλία. Οι εκτάσεις ελαιοκαλλιέργειας της Ιταλίας δίνονται στα ακόλουθα στοιχεία. Δεδομένου ότι είναι δυνατόν να δούμε Απουλία περιοχή παράγει περισσότερο από το ήμισυ της ιταλικής παραγωγής. Μαζί με τη Σικελία και την Καλαβρία, η Απουλία παρέχει πάνω από το 75% της ιταλικής παραγωγής.

Regions	Share	Average harvest 4 Seasons (t)
Piemonte	0,0%	6
Lombardia	0,2%	548
Trentino Alto Adige	0,1%	289
Veneto	0,5%	1.515
Friuli Venezia Giulia	0,0%	103
Liguria	1,0%	3.370
Emilia Romagna	0,3%	1.030
Toscana	4,3%	14.171
Umbria	1,2%	3.978
Marche	1,1%	3.551
Lazio	4,3%	14.190
Abruzzo	2,9%	9.360
Molise	0,8%	2.724
Campania	3,5%	11.466
Puglia	51,9%	170.179
Basilicata	1,5%	4.803
Calabria	13,6%	44.433
Sicilia	11,0%	35.917
Sardegna	1,9%	6.106
ITALY	100,0%	327.738

Fonte scheda di settore Olio di Oliva. Ismea 2019

Ιστορικά Στοιχεία Ελαιολάδου

Όσον αφορά στην Ιταλία, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η παρουσία ελαιόλιθων σε αρχαιολογικά πλαίσια τεκμηριώνεται μέχρι τη Μεσολιθική.

Τα γλωσσικά, λογοτεχνικά και αρχαιολογικά στοιχεία μας επιτρέπουν να το επιβεβαιώσουμε ήδη μεταξύ του VIII και VII αιώνα. Π.Χ. όχι μόνο ασκούσαν η ελαιοκαλλιέργεια, αλλά υπήρχαν και οργανωμένες καλλιέργειες οι οποίες, χάρη στο μεσογειακό κλίμα, επέτρεψαν σύντομα τη δημιουργία πλεονάσματος για το εμπόριο.

Όσον αφορά την ιστορική εποχή, υπάρχουν και παλαιοβοτανικά στοιχεία: τα συντρίμια του πλοίου του Giglio από το 600 π.Χ. περίπου, με τους εξωθημένους αμφορείς γεμάτους από διατηρημένες ελιές και τον λεγόμενο «Τάφο των Ελαιών» του Cerveteri, που χρονολογούνται μέχρι το 575-550 π.Χ., περιέχοντα, εκτός από ένα υπηρεσία χάλκινα αγγεία για το συμπόσιο, επίσης ένα είδος λέβητα γεμάτο φουντούκια ελιάς.

Δεν είναι εύκολο να ανακατασκευαστεί το αγροτικό τοπίο της αρχαίας Ετρουρίας: οι μετασχηματισμοί που έχουν υποστεί με την πάροδο του χρόνου, και πάνω απ' όλα η εξαθλίωση και η εγκατάλειψη της υπαίθρου, που ξεκίνησε στα ρωμαϊκά χρόνια, μας εμποδίζουν να αντιληφθούμε, σε όλες της τις λεπτομέρειες, μια κατάσταση που έπρεπε ακόμα να είναι αρκετά ακμάζουσα. Ακόμη και το πανόραμα που προσφέρουν οι αρχαίες πηγές πρέπει να διαβάζεται με προσοχή, λαμβάνοντας υπόψη το σχετικό ιστορικό πλαίσιο μέσα στο οποίο η μνήμη ενός ευτυχισμένου παρελθόντος και τα ευρήματα μιας σύγχρονης πραγματικότητας, εκείνης της πρώτης αυτοκρατορικής εποχής, στην οποία οι χαρακτήρες του ετρουσκικού τοπίου και οι μέθοδοι καλλιέργειας ήταν αναμφίβολα δομημένες με διαφορετικό τρόπο.

Μετά από μια πρώτη φάση κατά την οποία τα πετρελαιοπηγικά δοχεία που τοποθετήθηκαν στους βασιλικούς τάφους του Λάτσιο και της Ετρουρίας φαίνεται να εισάγονται κυρίως, κατά το τρίτο τέταρτο του 7ου αι. π.Χ. αρχίζει η επιτόπια παραγωγή αυτών των δοχείων, τα οποία με την πάροδο του χρόνου θα ενταθούν: δεν πρόκειται μόνο για δοχεία αρωματικών ουσιών με βάση το πετρέλαιο, αλλά και για δοχεία που έχουν σχεδιαστεί για να περιέχουν βρώσιμα έλαια. Είναι η στιγμή κατά την οποία το πετρέλαιο και το κρασί από πολύτιμα αγαθά μιας εξωτικής μάρκας, που περιλαμβάνονται στο εμπόριο ειδών πολυτελείας, χρησιμοποιούνται ευρέως στα προϊόντα Etruria ως δοχεία τους, τα οποία γίνονται πολύ συχνές στα βαρέα αγαθά στην υψηλή ηλικία και στη μέση αρχαϊκή: ιδιαίτερα συχνές είναι οι μικρές balsamari στο bucchero και κεραμική figulina, που μιμούνται τα αρυμπαλόνια και τον εισαγόμενο κορινθιακό αλάβαστρο.

Στην αυτοκρατορική εποχή οι ελιές σεβιρίστηκαν σε όλα τα δείπνα, ακόμα και στα πιο σημαντικά: όπως είπε ο Martial, αποτελούσαν τόσο την αρχή όσο και το τέλος του γεύματος, δηλαδή τις έφερναν τόσο ως ορεκτικά όσο και προσφέρονταν όταν τελείωνε το φαγητό, απολαμβάνοντας το ποτό.

Fonte.

<https://www.beniculturali.it/mibac/multimedia/MiBAC/minisiti/alimentazione/sezioni/origini/articoli/olio.html>

Πρωτογενής παραγωγή ελαιολάδου στην Ιταλία

Ο παρακάτω πίνακας μας δίνει τα προϊόντα prima oil

	UDM	2015	2016	2017	2018**	Var. % 2018**/17
Δομή						
αγροτική εκμετάλλευση	(n)	825.201	825.201	825.201	825.201	0,0
περιοχή	(ha)	1.073.324	1.164.389	1.170.157	1.170.157	0,0
περιοχή/εταιρεία*	(ha)	1,30	1,41	1,42	1,42	0,0
ενεργοί θραυστήρες	(n)	4.944	3.961	4.870	4.036	-17,1
Βιομηχανική εταιρεία (1)	(n)	220	220	220	220	0,0
Προσφορά						
παραγωγή	(t)	474.620	182.325	428.922	185.000	-56,9
Βάρος ονομαστικών αξιών (DOP)	(% πόσοτητα)	2,3	4,0	2,3	4,0	71,6
παραγωγή/κατανάλωση	(% πόσοτητα)	88,7	33,8	98,8	34,9	-64,7
Κυκλος εργασιών Κλάδου Βιομηχανίας 2	(milioni euro)	3.151	3.214	3.310	3.320	0,3
Βάρος επί του κύκλου εργασιών. Διατροφικός δείκτης	(% αξία)	2,4	2,4	2,5	2,5	0,3
Εξωτερικό εμπόριο						
Εισαγόμενο	(εκ. ευρώ)	1,859	1.791	1.959	1.763	-10,0
εισαγωγή/ανθρώπινη κατανάλωση	(% πόσοτητα)	109,1	105,6	122,3	110,9	-9,3
Βάρος στο σύνολο. Αγροβιομηχανία	(% αξία)	4,3	4,2	4,3	4,2	-2,2
εξαγωγή	(εκ. ευρώ)	1,530	1.618	1.573	1.573	0,0
Βάρος στο σύνολο. Αγροβιομηχανία	(% αξία)	4,1	4,2	3,8	3,8	-1,6
εξαγωγές/παραγωγή	(% πόσοτητα)	76,3	218,2	76,8	202,7	164,0
υπόλοιπο	(εκ. ευρώ)	-329	-173	-386	-190	-50,8
Κανονικοποιημένο υπόλοιπο	(% αξία)	-9,7	-5,1	-10,9	-5,7	-47,9
Η ζήτηση						
συνολική κατανάλωση από τον άνθρωπο3	(t)	535.000	540.000	434.000	530.000	22,1

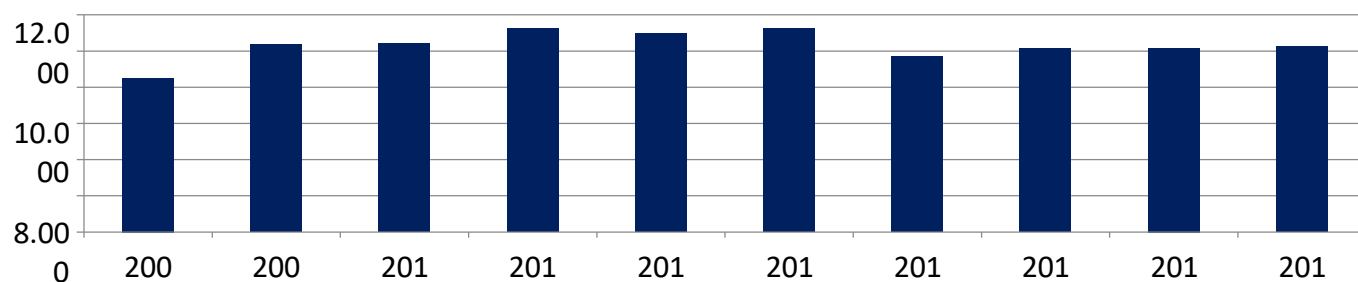
κατά κεφαλήν κατανάλωση 4	(kg)	9,2	9,0	8,5	8,9	4,5
Αγορά						
Δείκτης τιμών παραγωγής ελαιολάδου	(100=2010)	194,9	158,8	208,7	167,9	-19,6
- Eno index		209,3	158,9	215,6	176,0	-18,4
Δείκτης παραγωγής ελιών σημαίνει	(100=2010)	108,2	105,9	108,6	111,6	2,8

	Σύνολο 2016	Ha in μετατροπή 2017	Biological Ha 2017	Σύνολο 2016	Var.% 17/16
Ελιά	222.452	63.510	172.232	235.741	6,0
- Επιτραπέζια ελιά	799	277	702	979	22,5
- Ελαιόλαδο	221.653	63.233	171.529	234.762	5,9

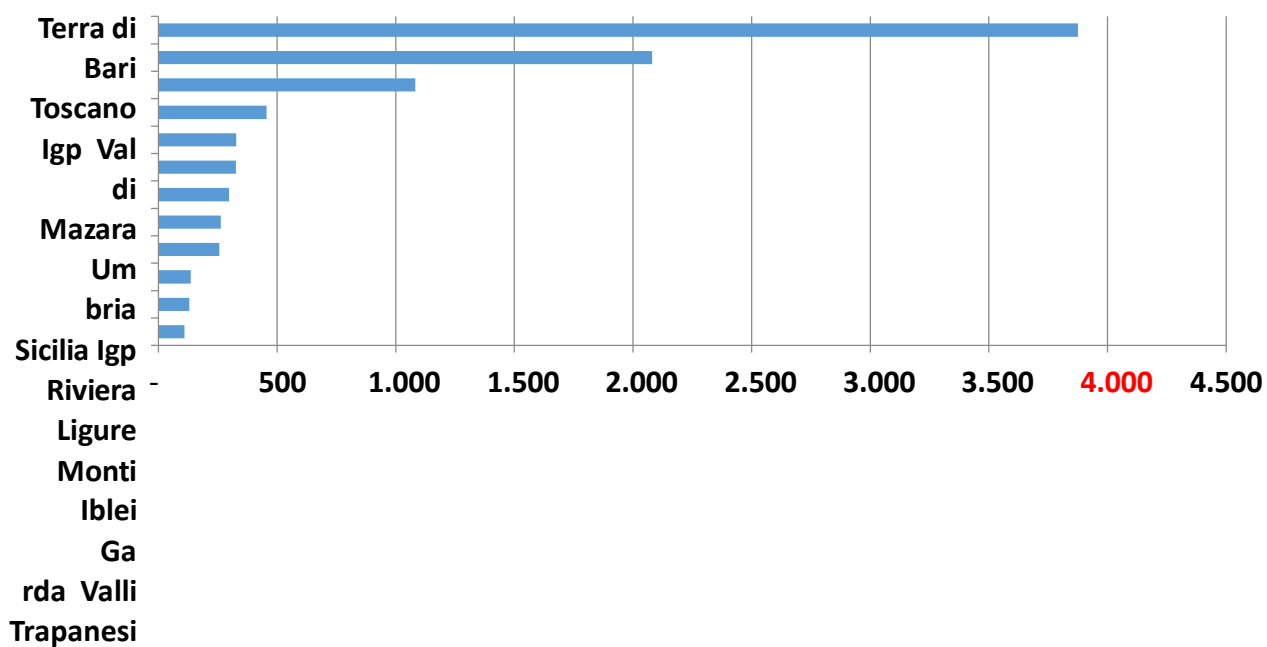
Fonte: ISMEA su dati SINAB,

Ποικιλίες ελιάς και κατανομή στην Ιταλία

Συνολική παραγωγή λαδιού IG (τονοειδές)

Το κύριο έλαιο IG (τόνος)

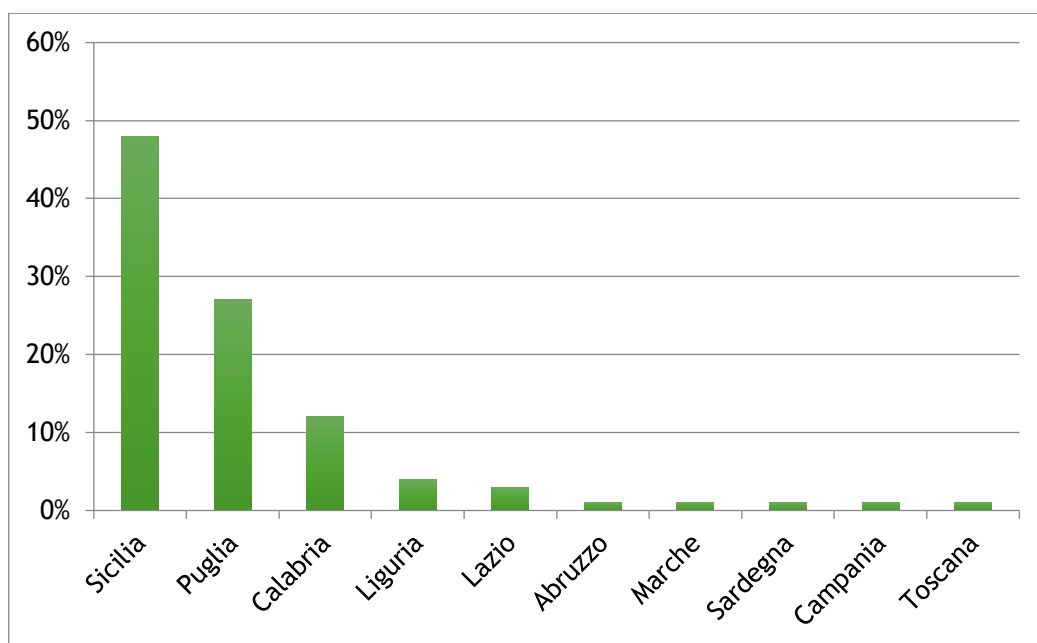
Εμπόριο ελαιολάδου στην Ιταλία

	UDM	2015	2016	2017	2018**	Var. % 2018**/17
Δομή						
αγροτική εκμετάλλευση	(n)	825.201	825.201	825.201	825.201	0,0
περιοχή	(ha)	1.073.324	1.164.389	1.170.157	1.170.157	0,0
περιοχή/εταιρεία*	(ha)	1,30	1,41	1,42	1,42	0,0
ενεργοί θραυστήρες	(n)	4.944	3.961	4.870	4.036	-17,1
Βιομηχανική εταιρεία (1)	(n)	220	220	220	220	0,0
Προσφορά						
παραγωγή	(t)	474.620	182.325	428.922	185.000	-56,9
Βάρος ονομαστικών αξιών (DOP)	(% πόσοτητα)	2,3	4,0	2,3	4,0	71,6
παραγωγή/κατανάλωση	(% πόσοτητα)	88,7	33,8	98,8	34,9	-64,7
Κυκλος εργασιών Κλάδου Βιομηχανίας 2	(milioni euro)	3.151	3.214	3.310	3.320	0,3
Βάρος επί του κύκλου εργασιών. Διατροφικός δείκτης	(% αξία)	2,4	2,4	2,5	2,5	0,3
Εξωτερικό εμπόριο						
Εισαγόμενο	(εκ. ευρώ)	1,859	1.791	1.959	1.763	-10,0
εισαγωγή/ανθρώπινη κατανάλωση	(% πόσοτητα)	109,1	105,6	122,3	110,9	-9,3
Βάρος στο σύνολο. Αγροβιομηχανία	(% αξία)	4,3	4,2	4,3	4,2	-2,2
εξαγωγή	(εκ. ευρώ)	1,530	1.618	1.573	1.573	0,0
Βάρος στο σύνολο. Αγροβιομηχανία	(% αξία)	4,1	4,2	3,8	3,8	-1,6
εξαγωγές/παραγωγή	(% πόσοτητα)	76,3	218,2	76,8	202,7	164,0
υπόλοιπο	(εκ. ευρώ)	-329	-173	-386	-190	-50,8
Κανονικοποιημένο υπόλοιπο	(% αξία)	-9,7	-5,1	-10,9	-5,7	-47,9
Η ζήτηση						
συνολική κατανάλωση από τον άνθρωπο ³	(t)	535.000	540.000	434.000	530.000	22,1
κατά κεφαλήν κατανάλωση ⁴	(kg)	9,2	9,0	8,5	8,9	4,5
Αγορά						
Δείκτης τιμών παραγωγής ελαιολάδου	(100=2010)	194,9	158,8	208,7	167,9	-19,6
- Eno index		209,3	158,9	215,6	176,0	-18,4
Δείκτης παραγωγής ελιών σημαίνει	(100=2010)	108,2	105,9	108,6	111,6	2,8

31 Αριθμητικά στοιχεία για επιτραπέζιες ελιές στην Ιταλία

Μόνο το ένα τρίτο της ιταλικής παραγωγής προέρχεται από ποικιλία ρητώς από την καντίνα. Το υπόλοιπο μέρος προέρχεται από ελιές διπλής χρήσης, για τις οποίες οι συνολικές ποσότητες εξαρτώνται πάντοτε από τις επιλογές κατανομής του προϊόντος στο κύκλωμα άμεσης νωπής κατανάλωσης ή άλεσης με βάση τις εποχιακές τάσεις και τις τάσεις της αγοράς. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο σε επίπεδο παραγωγής είναι δύσκολο να καθοριστούν ακριβείς ποσότητες που προορίζονται για επιτραπέζιες ελιές. Επιπλέον, η Ιταλία δεν ξεχωρίζει για την παραγωγή και είναι καθαρός εισαγωγέας.

Στα καλύτερα χρόνια η παραγωγή φτάνει τα 70-75 χιλιάδες τόνους, αλλά σε κακά χρόνια μπορεί να παραμείνει κάτω από 40 χιλιάδες. Μια πρώτη απόδειξη είναι ότι οι περιφέρειες που παράγουν επιτραπέζιες ελιές είναι πολύ λιγότερες από εκείνες που παράγουν λάδι (διάγραμμα 1). Επιπλέον, σε αντίθεση με ό, τι συμβαίνει στο λάδι, στον τομέα των επιτραπέζιων ελιών η Σικελία κέρδισε την ηγεσία της παραγωγής με το ήμισυ της εθνικής παραγωγής. Ακολουθεί, σε μεγάλη απόσταση, Απουλία και στη συνέχεια η Καλαβρία. Η Λιγουρία και το Λάτσιο είναι επίσης σε καλή θέση.

Fonte elaborazione Ismea su dati Istat

Ακόμη και όσον αφορά στις εταιρείες επεξεργασίας, υπάρχουν πολύ λίγα στατιστικά στοιχεία. Ορισμένα στοιχεία μπορούν να ληφθούν από οργανώσεις παραγωγών. Μια εκτίμηση της Unaprol δείχνει, αντλώντας από διάφορες πηγές, περίπου 300 βιομηχανίες μεταποίησης επιτραπέζιων ελιών και από αυτές περίπου το 30% συσκευάζουν το προϊόν. Σε γενικές γραμμές, οι μεσαίες μικρές εταιρείες

με ικανότητα επεξεργασίας και αποθήκευσης κάτω από 2.000 q, ενώ μόνο περίπου το 10% υπερβαίνουν τις χωρητικότητες μεγαλύτερες από 5.000 q.

Από την άλλη πλευρά, διαπιστώνεται ότι η Ιταλία είναι καθαρός εισαγωγέας. Λαμβάνοντας υπόψη όλες τις κατηγορίες προϊόντων που συνοψίζουμε στο τμήμα «επιτραπέζιες ελιές», οι εισαγωγές σε μερικά χρόνια υπερβαίνουν, στην πραγματικότητα, τα 100 χιλιάδες τόνους, ενώ οι εξαγωγές σπάνια φτάνουν τα 40 χιλιάδες τόνους. Επομένως, το εμπορικό ισοζύγιο ως προς την αξία είναι επίσης αρνητικό. Το 2017 το έλλειμμα ανήλθε σε 66 εκατ. ευρώ. Το 91% των εισαγωγών προέρχεται από χώρες της ΕΕ με παρόμοιο ποσοστό όσον αφορά τις δαπάνες. Αναλύοντας τις λεπτομέρειες των προμηθευτριων χωρών, σημειώνεται ότι πάνω από το ήμισυ της ιταλικής υποχρέωσης εισαγωγής ικανοποιείται από την Ισπανία και το ένα τρίτο από την Ελλάδα. Η κατάσταση των εξαγωγών είναι διαφορετική. Εντός της ΕΕ, το 67% του συνόλου εξάγεται για αξία ίση με το 55% των εσόδων. Η πρώτη χώρα πελάτης κατ' αξία είναι οι ΗΠΑ, ενώ το Ηνωμένο Βασίλειο, που εξακολουθεί να λαμβάνεται υπόψιν ως μέλος της ΕΕ, είναι ο πρώτος πελάτης σε όγκο με 25%.

Εισαγωγές Ελαιολάδου εναντίον Εξαγωγών

Χιλιάδες τόνοι				Εκατ. ευρώ		
	Εισαγόμενο	Εξαγωγή	Saldo	Εισαγόμενο	Εξαγωγή	Υπόλοιπο
2008	517	336	-181	1.291	1.169	-122
2009	497	327	-170	1.006	1.015	8
2010	612	381	-231	1.203	1.166	-36
2011	625	402	-223	1.209	1.237	28
2012	599	417	-182	1.155	1.271	116
2013	481	385	-96	1.224	1.375	151
2014	666	411	-255	1.510	1.371	-139
2015	583	362	-221	1.859	1.530	-329

2016	570	398	-172	1.791	1.618	-173
2017	531	329	-201	1.953	1.552	-402
Var. 17/16	-6,9%	-17,2%	-22,1%	9,1%	-4,1%	-47,5%

Ταξινόμηση του ελαιολάδου

Τα παρθένα ελαιόλαδα είναι τα έλαια που λαμβάνονται από τον καρπό του ελαιόδενδρου (*Olea europaea* L.) αποκλειστικά με μηχανικά ή άλλα φυσικά μέσα υπό συνθήκες, ιδίως θερμικές συνθήκες, που δεν προκαλούν αλλοίωση του ελαιολάδου και δεν έχουν υποστεί άλλη επεξεργασία εκτός από την πλύση, την απομόνωση, φυγοκέντρωση και διήθηση.

Παρθένα ελαιόλαδα κατάλληλα για κατανάλωση, καθώς περιλαμβάνουν:

Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο

Παρθένο ελαιόλαδο με ελεύθερη οξύτητα, εκφραζόμενη σε ελαϊκό οξύ, όχι μεγαλύτερη από 0,8 γραμμάρια ανά 100 γραμμάρια και του οποίου τα άλλα χαρακτηριστικά αντιστοιχούν σε εκείνα που καθορίζονται για την κατηγορία αυτή στο πρότυπο της ΔΟΕ.

Παρθένο ελαιόλαδο

Παρθένο ελαιόλαδο με ελεύθερη οξύτητα, εκφραζόμενη σε ελαϊκό οξύ, όχι μεγαλύτερη από 2 γραμμάρια ανά 100 γραμμάρια και του οποίου τα άλλα χαρακτηριστικά αντιστοιχούν σε εκείνα που καθορίζονται για την κατηγορία αυτή στο πρότυπο της ΔΟΕ.

Συνηθισμένο παρθένο ελαιόλαδο

Παρθένο ελαιόλαδο με ελεύθερη οξύτητα, εκφραζόμενη σε ελαϊκό οξύ, όχι μεγαλύτερη από 3,3 γραμμάρια ανά 100 γραμμάρια και του οποίου τα άλλα χαρακτηριστικά αντιστοιχούν σε εκείνα που καθορίζονται για την κατηγορία αυτή στο πρότυπο της ΔΟΕ. Αυτός ο χαρακτηρισμός μπορεί να πωλείται απευθείας στον καταναλωτή μόνον εφόσον επιτρέπεται στη χώρα λιανικής πώλησης. Εάν δεν

επιτρέπεται, ο χαρακτηρισμός του προϊόντος αυτού πρέπει να συμμορφώνεται με τις νομικές διατάξεις της οικείας χώρας.

Παρθένο ελαιόλαδο που δεν είναι κατάλληλο για κατανάλωση

Το παρθένο ελαιόλαδο που δεν είναι κατάλληλο για κατανάλωση ως έχει, χαρακτηρισμένο παρθένο ελαιόλαδο λαμπάντε, είναι παρθένο ελαιόλαδο με ελεύθερη οξύτητα, εκφραζόμενη σε ελαϊκό οξύ, μεγαλύτερη των 3,3 γραμμαρίων ανά 100 γραμμάρια ή/και τα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά και άλλα χαρακτηριστικά του οποίου αντιστοιχούν σε εκείνα που καθορίζονται για το σκοπό αυτό στο πρότυπο ΔΟΕ. Προορίζεται για ραφινάρισμα ή για τεχνική χρήση.

Ραφιναρισμένο ελαιόλαδο

Ραφιναρισμένο/Εξευγενισμένο ελαιόλαδο είναι το ελαιόλαδο που λαμβάνεται από παρθένα ελαιόλαδα με μεθόδους διύλισης που δεν οδηγούν σε μεταβολές της αρχικής γλυκεριδικής δομής. Έχει ελεύθερη οξύτητα, εκφραζόμενη σε ελαϊκό οξύ, όχι μεγαλύτερη από 0,3 γραμμάρια ανά 100 γραμμάρια και τα άλλα χαρακτηριστικά του αντιστοιχούν σε εκείνα που καθορίζονται για την κατηγορία αυτή στο πρότυπο ΔΟΕ. Αυτός ο χαρακτηρισμός μπορεί να πωλείται απευθείας στον καταναλωτή μόνον εφόσον επιτρέπεται στη χώρα λιανικής πώλησης.

Ελαιόλαδο

Το ελαιόλαδο είναι το λάδι που αποτελείται από ένα μείγμα εξευγενισμένου ελαιολάδου και παρθένων ελαιολάδων που είναι κατάλληλα για κατανάλωση. Έχει ελεύθερη οξύτητα, εκφραζόμενη σε ελαϊκό οξύ, όχι μεγαλύτερη από 1 γραμμάριο ανά 100 γραμμάρια και τα άλλα χαρακτηριστικά του αντιστοιχούν σε εκείνα που καθορίζονται για την κατηγορία αυτή στο πρότυπο ΔΟΕ. Η χώρα λιανικής πώλησης μπορεί να απαιτεί πιο συγκεκριμένο χαρακτηρισμό.

Πυρηνέλαιο ελιάς

Το πυρηνέλαιο είναι το έλαιο που λαμβάνεται με την κατεργασία του πυρηνελαίου με διαλύτες ή άλλες φυσικές επεξεργασίες, εξαιρουμένων των ελαίων που λαμβάνονται με διαδικασίες επανεστεροποίησης και κάθε μείγματος με έλαια άλλου είδους. Διατίθεται στο εμπόριο σύμφωνα με τις ακόλουθες ονομασίες και ορισμούς:

Το ακατέργαστο πυρηνέλαιο είναι πυρηνέλαιο του οποίου τα χαρακτηριστικά αντιστοιχούν σε εκείνα που καθορίζονται για την κατηγορία αυτή στο πρότυπο της ΔΟΕ. Προορίζεται για ραφινάρισμα για κατανάλωση από τον άνθρωπο ή προορίζεται για τεχνική χρήση.

Ραφινარიσμένο/Εξευγενισμένο ελαιόλαδο είναι το ελαιόλαδο που λαμβάνεται από παρθένα ελαιόλαδα με μεθόδους διύλισης που δεν οδηγούν σε μεταβολές της αρχικής γλυκεριδικής δομής. Έχει ελεύθερη οξύτητα, εκφραζόμενη σε ελαϊκό οξύ, όχι μεγαλύτερη από 0,3 γραμμάρια ανά 100 γραμμάρια και τα άλλα χαρακτηριστικά του αντιστοιχούν σε εκείνα που καθορίζονται για την κατηγορία αυτή στο πρότυπο ΔΟΕ. Το προϊόν αυτό μπορεί να πωλείται απευθείας στον καταναλωτή μόνο εφόσον επιτρέπεται στη χώρα λιανικής πώλησης.

Το πυρηνέλαιο είναι το έλαιο που περιλαμβάνει το μείγμα εξευγενισμένου πυρηνελαίου και παρθένων ελαιολάδων που είναι κατάλληλα για κατανάλωση. Έχει ελεύθερη οξύτητα που δεν υπερβαίνει το 1 γραμμάριο ανά 100 γραμμάρια και τα άλλα χαρακτηριστικά του αντιστοιχούν σε εκείνα που καθορίζονται για την κατηγορία αυτή στο πρότυπο ΔΟΕ. Η χώρα λιανικής πώλησης μπορεί να απαιτεί πιο συγκεκριμένο χαρακτηρισμό.

Ταξινόμηση ισχυρισμών υγείας

Δεδομένου ότι η τρέχουσα ταξινόμηση των προϊόντων ελαιολάδου, που σχεδιάστηκε το 1991, είναι παρωχημένη και ανεπαρκής για να περιγράψει ακατάλληλα τις ποιοτικές διαφορές των προϊόντων που κυκλοφορούν στην αγορά, ο ισχυρισμός των πολυφαινόλων αντιπροσωπεύει, στην πραγματικότητα, ένα εργαλείο διαφοροποίησης χρήσιμο για τον καταναλωτή. χαρακτηριστικό για το προϊόν μια τιμή premium.

Η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων ενέκρινε τον ισχυρισμό υγείας (Κανονισμός (ΕΕ) 432/2012 της Επιτροπής) ότι οι πολυφαινόλες του ελαιολάδου συμβάλλουν στην προστασία των λιπιδίων του αίματος από το οξειδωτικό στρες. Ο ισχυρισμός μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο για τα ελαιόλαδα, τα οποία περιέχουν τουλάχιστον 250 mg υδροξυτυροσόλης, τυροσόλης ή παραγώγων τους ανά 1 kg ελαιολάδου και το ευεργετικό αποτέλεσμα επιτυγχάνεται με ημερήσια πρόσληψη 20 gr ελαιολάδου, ένα επιτραπέζιο κουτάλι.

Οι ισχυρισμοί υγείας που διατυπώνονται σε σχέση με τα τρόφιμα απαιτούν έγκριση βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1924/2006, προκειμένου να μπορέσουν να χρησιμοποιηθούν στην επισήμανση και την εμπορία των εν λόγω προϊόντων στην ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας έγκρισης, η ομάδα για τα διαιτητικά προϊόντα, τη διατροφή και τις αλλεργίες (NDA) της EFSA είναι υπεύθυνη για την επαλήθευση της επιστημονικής τεκμηρίωσης των ισχυρισμών υγείας. Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 432/2012 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 16ης Μαΐου 2012 έχει καθορίσει κατάλογο επιτρεπόμενων ισχυρισμών υγείας και το Ευρωπαϊκό Μητρώο Ισχυρισμών Διατροφής και Υγείας (Μητρώο Διατροφικών και Ισχυρισμών Υγείας της ΕΕ) έχει υποβάλει εκθέσεις τροφίμων σχετικά με όλες τις εγκεκριμένες

ενδείξεις, συνθήκες και περιορισμούς χρήσης, καθώς και μη εξουσιοδοτημένους ισχυρισμούς υγείας και τους λόγους για τη μη εφαρμογή τους.

Οι επιτρεπόμενοι ισχυρισμοί υγείας για το ελαιόλαδο είναι σχετικοί με

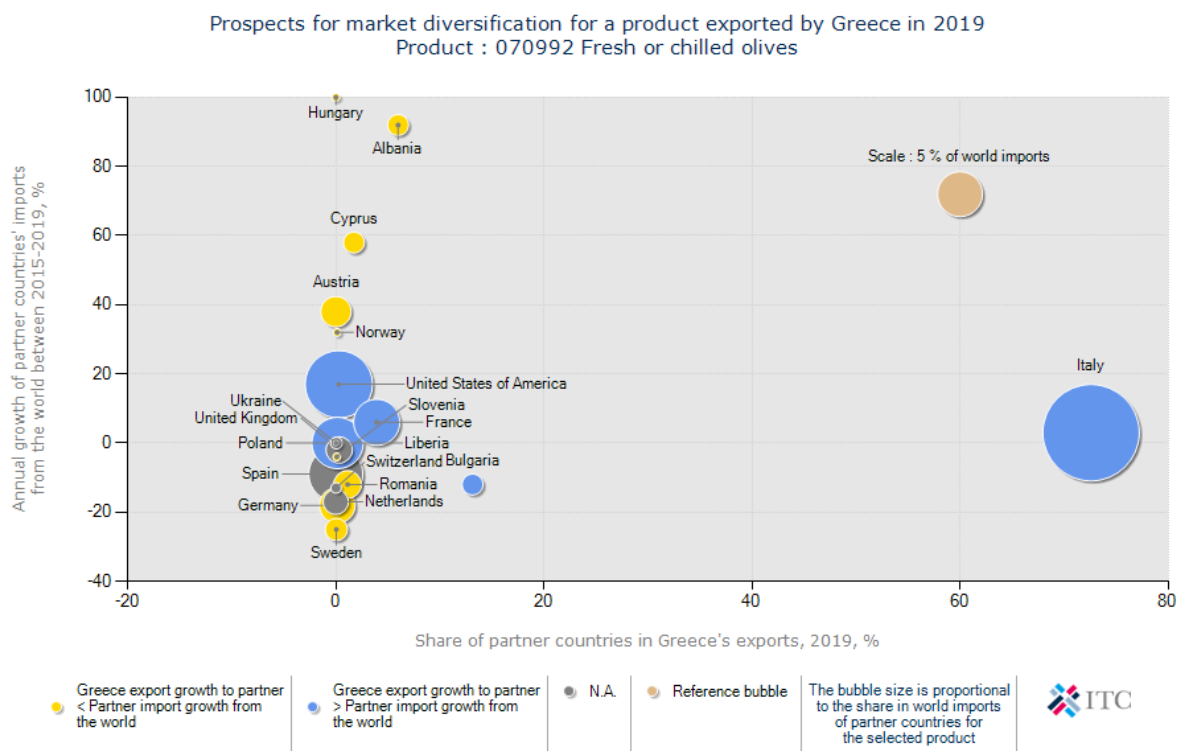
- πολυφαινόλες ελαιολάδου
- ελαϊκό οξύ
- Βιταμίνη E
- μονοακόρεστα ή/και πολυακόρεστα λιπαρά οξέα

Οι ισχυρισμοί αυτοί προσφέρουν καλύτερη ταξινόμηση του εξαιρετικού παρθένου ελαιολάδου.

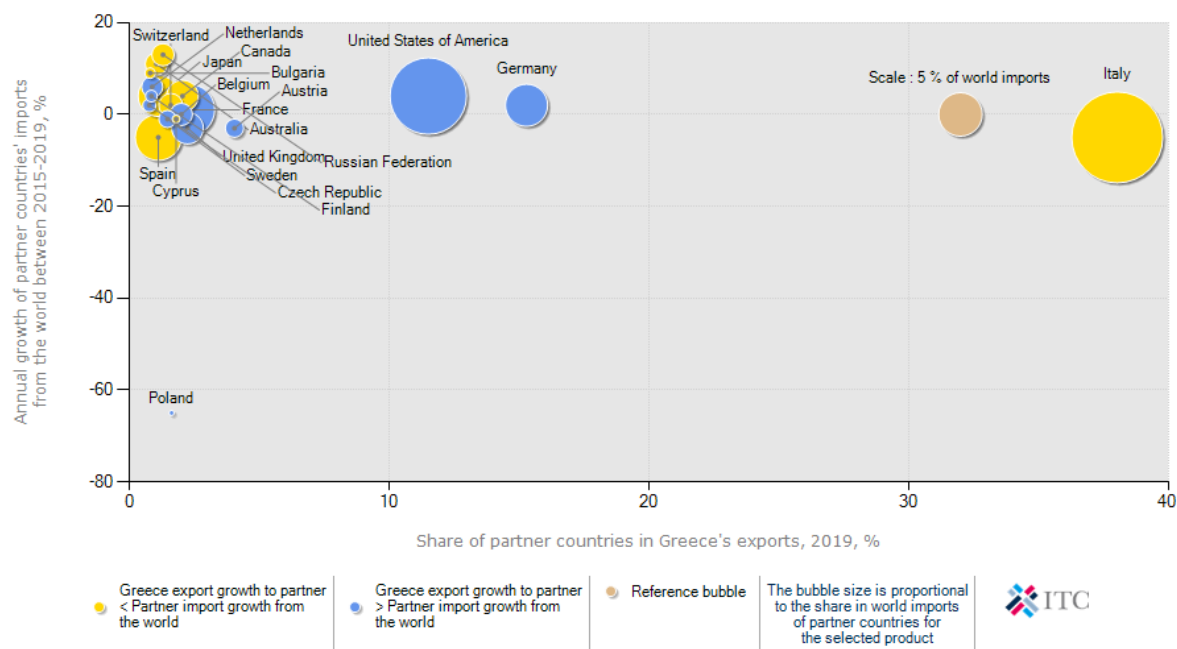
Αναφορές: www.internationaloliveoil.org/olive-world/olive-oil/

37 Γραφικά

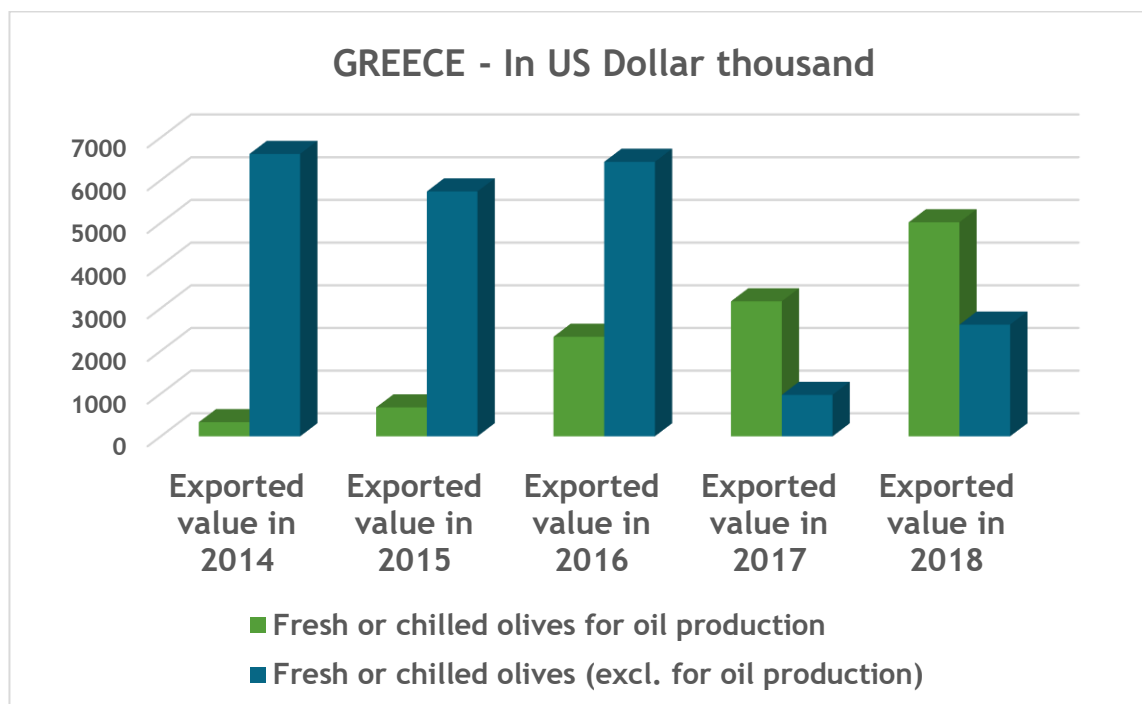
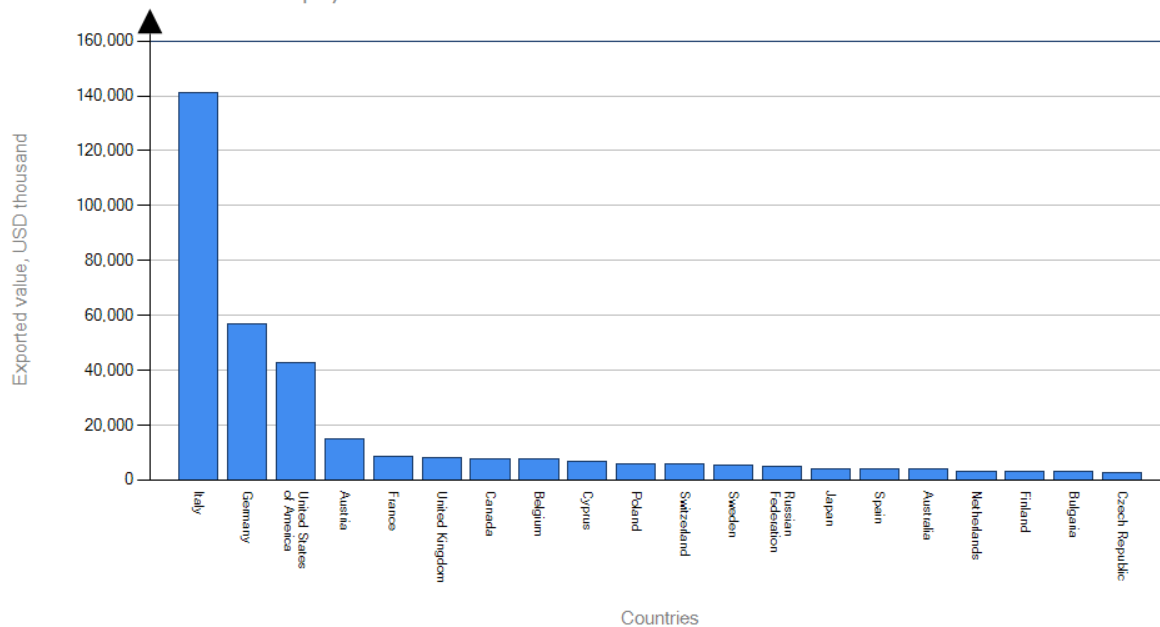
Πηγή: Εμπορικός Χάρτης, Διεθνές Κέντρο Εμπορίου - www.trademap.org

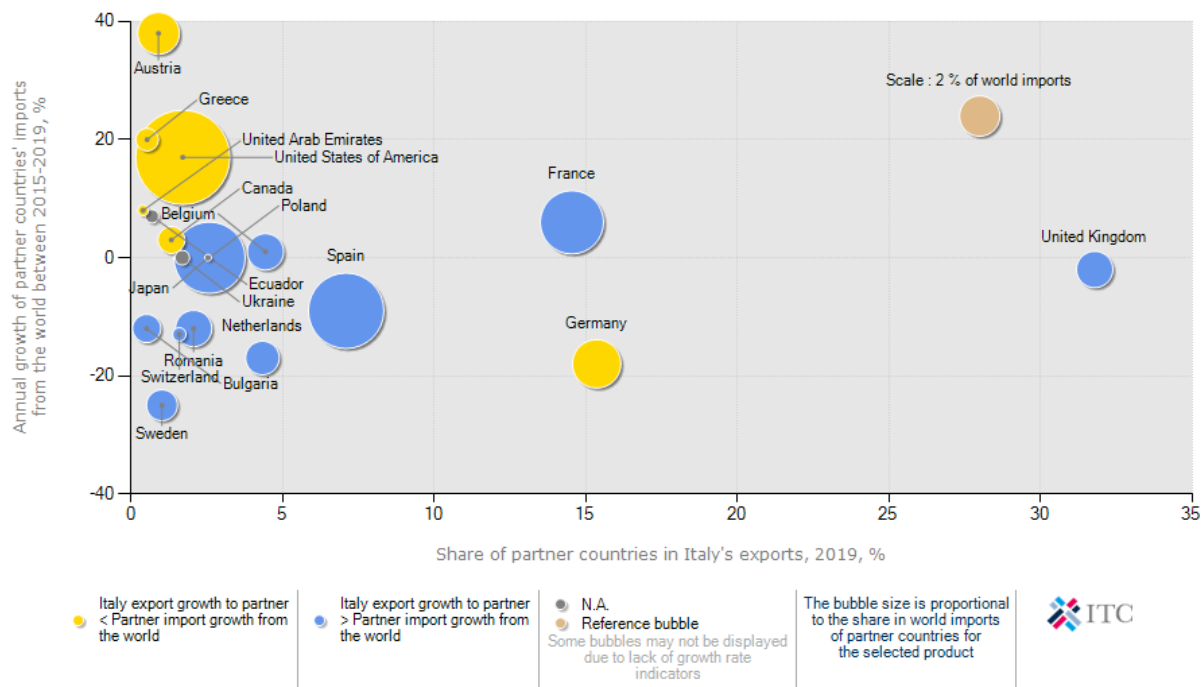
Prospects for market diversification for a product exported by Greece in 2019
Product : 150910 Virgin olive oil and its fractions obtained from the fruit of the olive tree solely by mechanical or other physical means under conditions that do not lead to deterioration of the oil

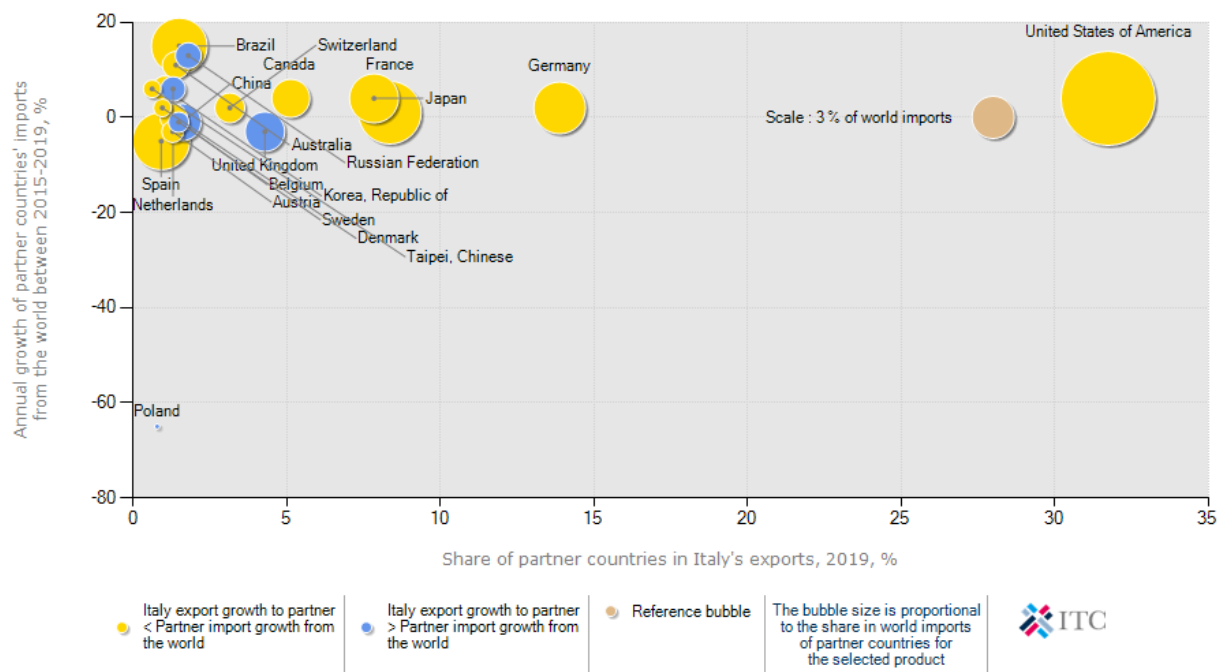
List of importing markets for a product exported by Greece in 2019
 Product : 150910 Virgin olive oil and its fractions obtained from the fruit of the olive tree solely by mechanical or other physical means under conditions that do not lead to deterioration of the oil

Prospects for market diversification for a product exported by Italy in 2019
Product : 070992 Fresh or chilled olives

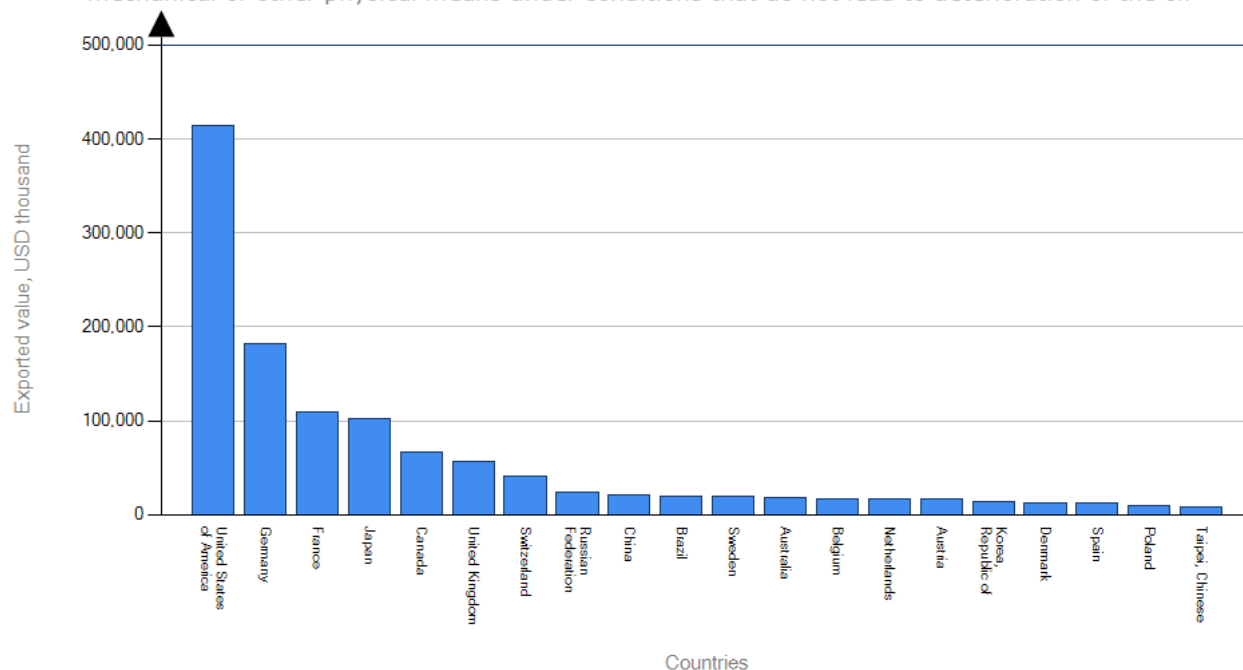

Prospects for market diversification for a product exported by Italy in 2019
Product : 150910 Virgin olive oil and its fractions obtained from the fruit of the olive tree solely by mechanical or other physical means under conditions that do not lead to deterioration of the oil

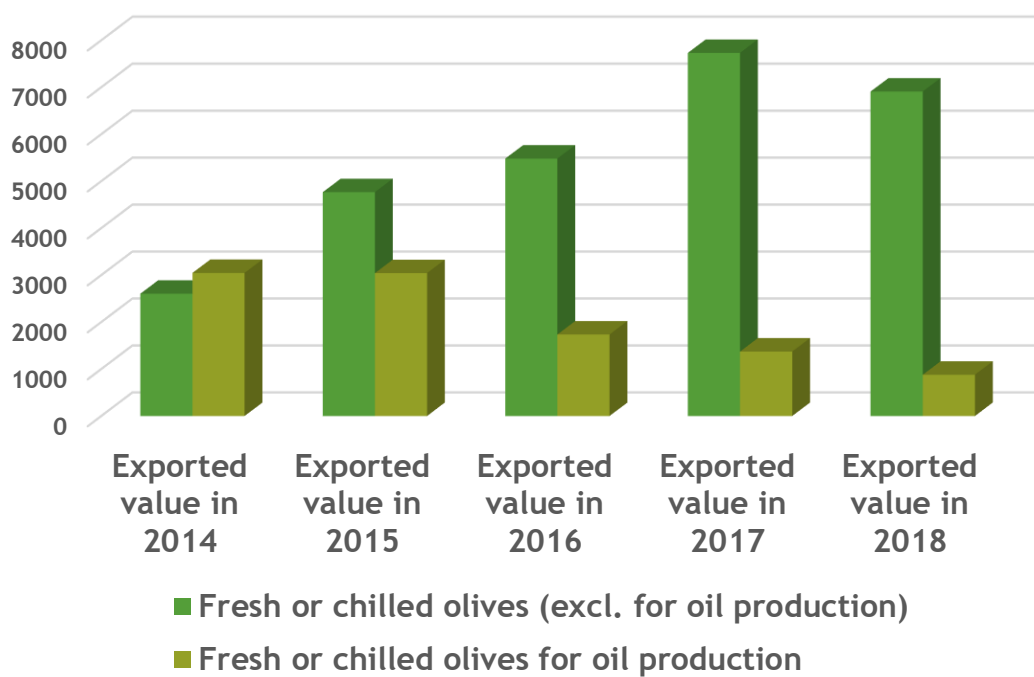

List of importing markets for a product exported by Italy in 2019

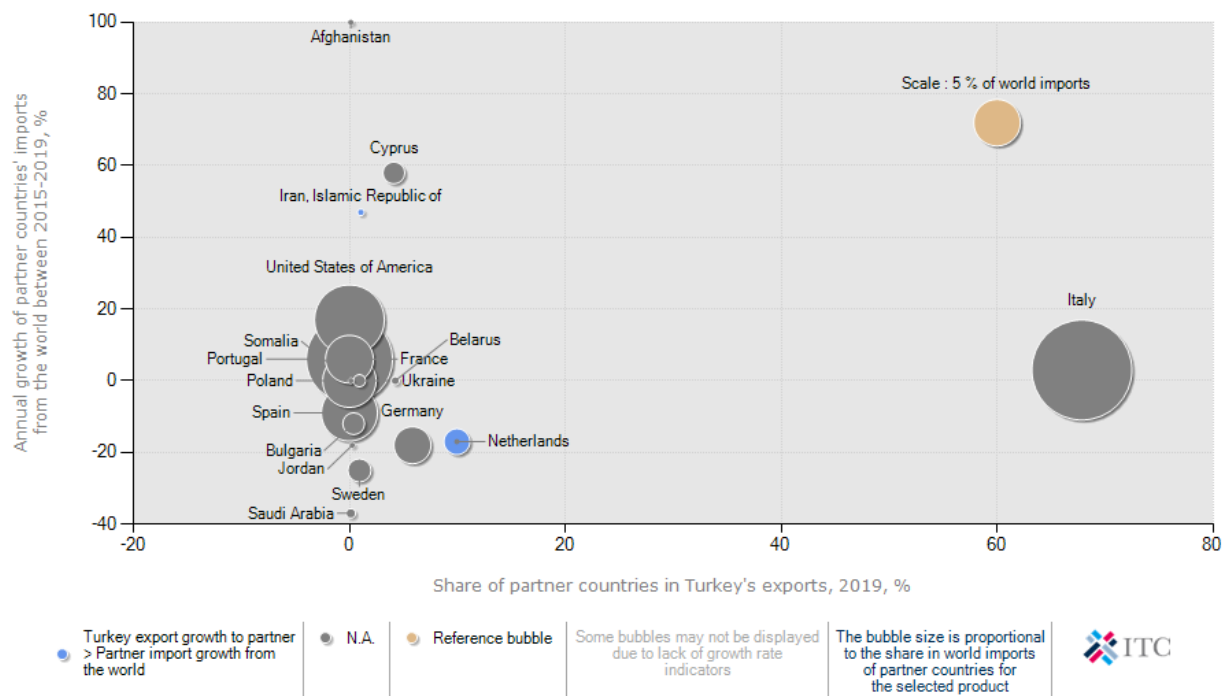
Product : 150910 Virgin olive oil and its fractions obtained from the fruit of the olive tree solely by mechanical or other physical means under conditions that do not lead to deterioration of the oil

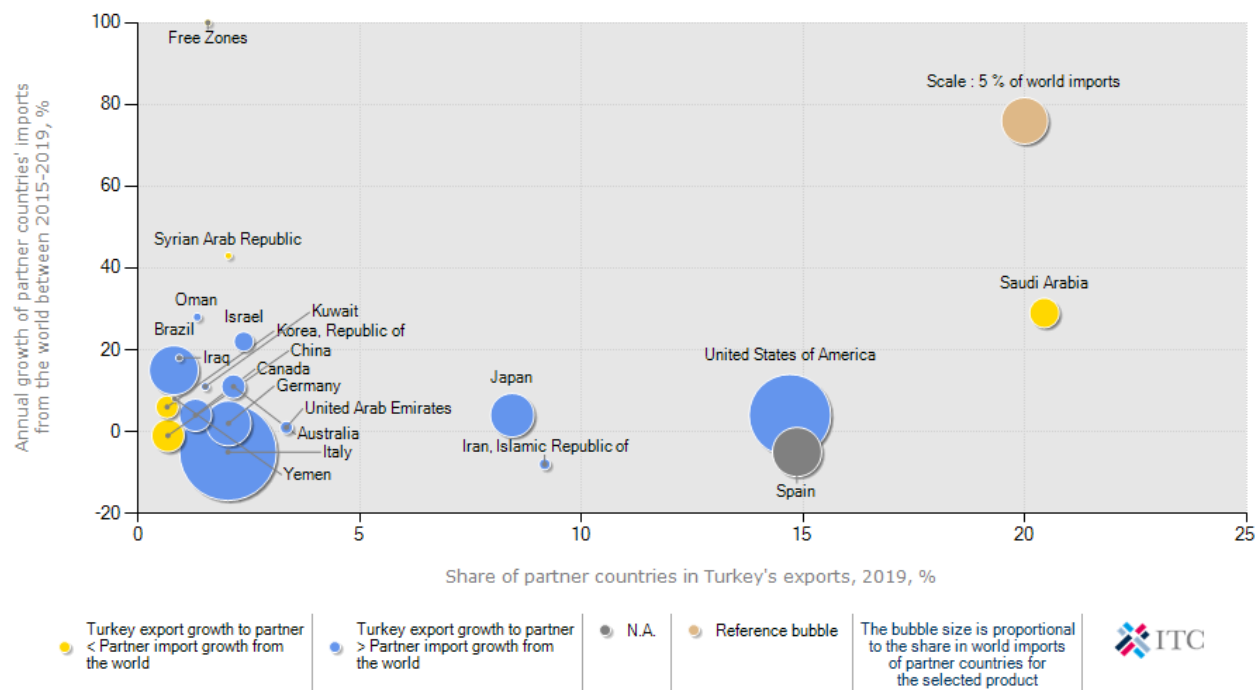
ITALY: In US Dollar thousand

Prospects for market diversification for a product exported by Turkey in 2019
Product : 070992 Fresh or chilled olives

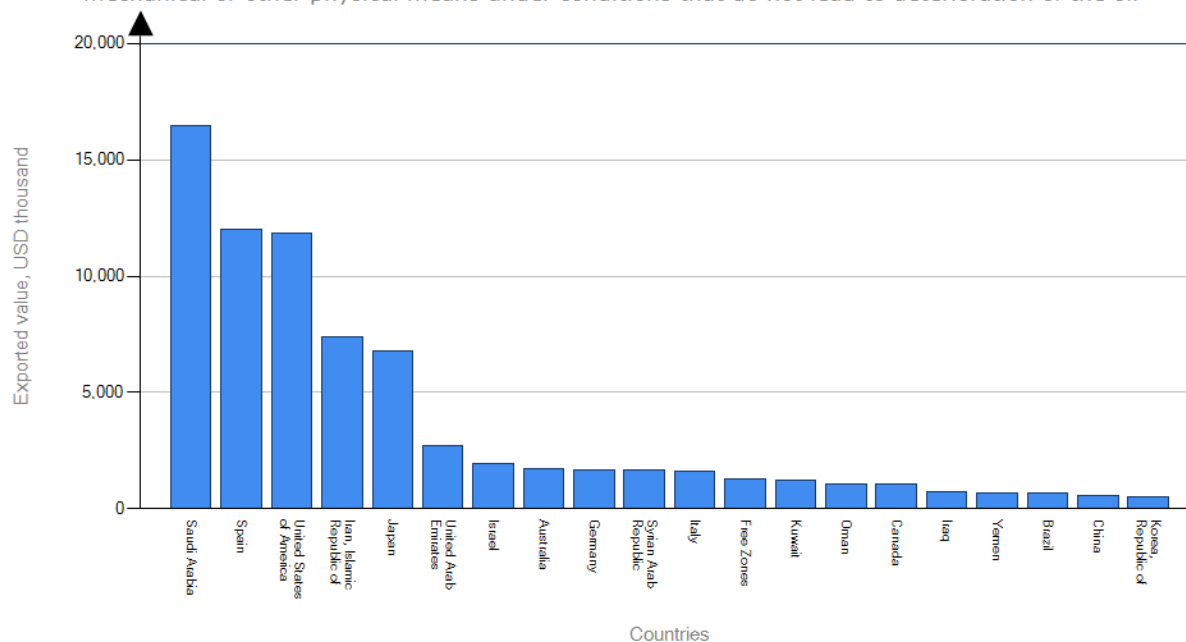

Prospects for market diversification for a product exported by Turkey in 2019
Product : 150910 Virgin olive oil and its fractions obtained from the fruit of the olive tree solely by mechanical or other physical means under conditions that do not lead to deterioration of the oil

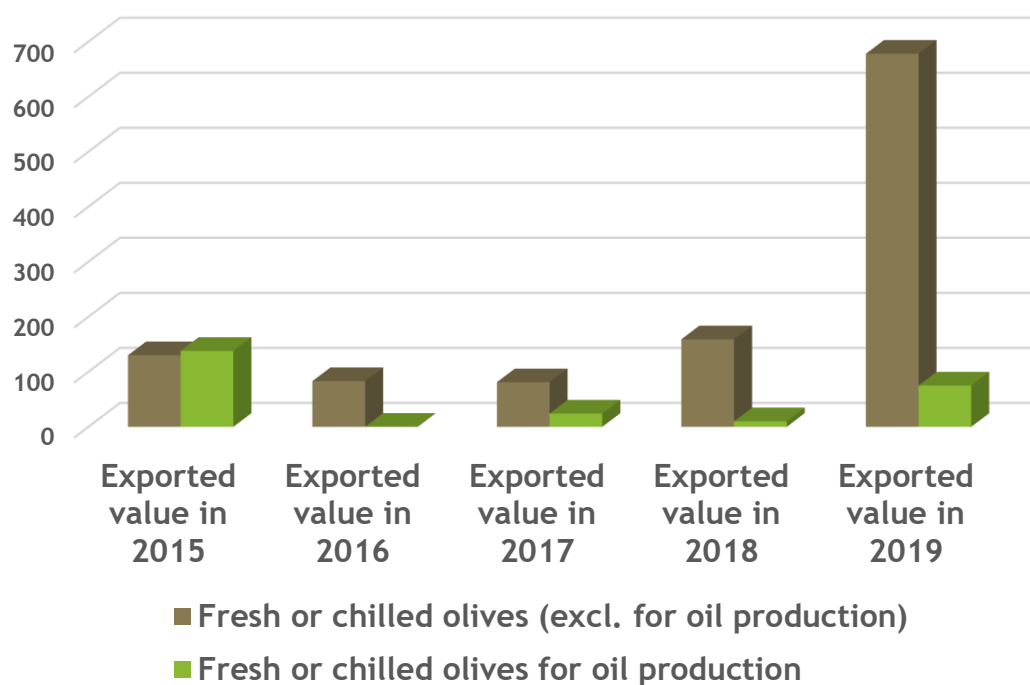

List of importing markets for a product exported by Turkey in 2019

Product : 150910 Virgin olive oil and its fractions obtained from the fruit of the olive tree solely by mechanical or other physical means under conditions that do not lead to deterioration of the oil

TURKEY: US Dollar thousand

4 Διμερές εμπόριο μεταξύ των εμπλεκόμενων χωρών

Διμερές εμπόριο μεταξύ Ελλάδας και Ιταλίας

Προϊόν: 150910 Παρθένο ελαιόλαδο και τα κλάσματά του που λαμβάνονται από τον καρπό της ελιάς αποκλειστικά με...

Μονάδα: Χίλια ευρώ

Κωδικός προϊόντος	Ετικέτα προϊόντος	Εξαγωγές της Ελλάδας προς την Ιταλία			Οι εξαγωγές της Ελλάδας στον κόσμο		
		Αξία το 2017	Αξία το 2018	Αξία το 2019	Αξία το 2017	Αξία το 2018	Αξία το 2019
15091020	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο που λαμβάνεται από τον καρπό του ελαιόδενδρου αποκλειστικά με μηχανικά ή άλλα .	184.862	274.325	107.916	348.094	472.473	290.560
15091010	Παρθένο ελαιόλαδο λαμπάντε που λαμβάνεται από τον καρπό του ελαιόδενδρου αποκλειστικά με μηχανικά ή .	31,522	29,907	16,576	41,710	42,651	24,482
15091080	Παρθένο ελαιόλαδο που λαμβάνεται από τον καρπό του ελαιόδενδρου αποκλειστικά με μηχανική ή άλλη φυσική μορφή .	4,788	7,086	2,097	22,553	23,543	17,133

Διμερές εμπόριο μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας

Προϊόν: 150910 Παρθένο ελαιόλαδο και τα κλάσματά του που λαμβάνονται από τον καρπό της ελιάς αποκλειστικά με...

Μονάδα: Χίλια ευρώ

Κωδικός προϊόντος	Ετικέτα προϊόντος	Οι εξαγωγές της Ελλάδας στην Τουρκία			Οι εξαγωγές της Ελλάδας στον κόσμο		
		Αξία το 2017	Αξία το 2018	Αξία το 2019	Αξία το 2017	Αξία το 2018	Αξία το 2019
15091020	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο που λαμβάνεται από τον καρπό του ελαιόδενδρου αποκλειστικά με μηχανικά ή άλλα .	5	39	35	348.094	472.473	290.560
15091080	Παρθένο ελαιόλαδο που λαμβάνεται από τον καρπό του ελαιόδενδρου αποκλειστικά με μηχανική ή άλλη φυσική μορφή .	0	0	0	22,553	23,543	17,133
15091010	Παρθένο ελαιόλαδο λαμπάντε που λαμβάνεται από τον καρπό του ελαιόδενδρου αποκλειστικά με μηχανικά ή .	0	0	0	41,710	42,651	24,482

Bilateral trade between Italy and Greece

Προϊόν: 150910 Παρθένο ελαιόλαδο και τα κλάσματά του που λαμβάνονται από τον καρπό της ελιάς αποκλειστικά με...

Μονάδα: Χίλια ευρώ

Κωδικός προϊόντος	Ετικέτα προϊόντος	Εξαγωγές της Ιταλίας προς την Ελλάδα			Οι εξαγωγές της Ιταλίας στον κόσμο		
		Αξία το 2017	Αξία το 2018	Αξία το 2019	Αξία το 2017	Αξία το 2018	Αξία το 2019
15091020	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο που λαμβάνεται από τον καρπό του ελαιόδενδρου αποκλειστικά με μηχανικά ή άλλα .	59	343	284	1,166,837	1,143,640	1,121,120
15091010	Παρθένο ελαιόλαδο λαμπάντε που λαμβάνεται από τον καρπό του ελαιόδενδρου αποκλειστικά με μηχανικά ή .	291	6	4	15,443	15,716	7,328
15091080	Παρθένο ελαιόλαδο που λαμβάνεται από τον καρπό του ελαιόδενδρου αποκλειστικά με μηχανική ή άλλη φυσική μορφή .	53	436	0	46,365	33,626	18,937

Διμερές εμπόριο μεταξύ Ιταλίας και Τουρκίας

Προϊόν: 150910 Παρθένο ελαιόλαδο και τα κλάσματά του που λαμβάνονται από τον καρπό της ελιάς αποκλειστικά με...

Μονάδα: Χίλια ευρώ

Κωδικός προϊόντος	Ετικέτα προϊόντος	Οι εξαγωγές της Ιταλίας προς στην Τουρκία			Οι εξαγωγές της Ιταλίας στον κόσμο		
		Αξία το 2017	Αξία το 2018	Αξία το 2019	Αξία το 2017	Αξία το 2018	Αξία το 2019
15091020	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο που λαμβάνεται από τον καρπό του ελαιόδενδρου αποκλειστικά με μηχανικά ή άλλα .	59	46	110	1,166,837	1,143,640	1,121,120
15091080	Παρθένο ελαιόλαδο που λαμβάνεται από τον καρπό του ελαιόδενδρου αποκλειστικά με μηχανική ή άλλη φυσική μορφή .	11	0	15	46,365	33,626	18,937
15091010	Παρθένο ελαιόλαδο λαμπάντε που λαμβάνεται από τον καρπό του ελαιόδενδρου αποκλειστικά με μηχανικά ή .	17	0	0	15,443	15,716	7,328

Διμερές εμπόριο μεταξύ Τουρκίας και Ιταλίας

Προϊόν: 150910 Παρθένο ελαιόλαδο και τα κλάσματά του που λαμβάνονται από τον καρπό της ελιάς αποκλειστικά με...

Μονάδα: Χίλια ευρώ

Κωδικός προϊόντος	Ετικέτα προϊόντος	Εξαγωγές της Τουρκίας στην Ιταλία			Οι εξαγωγές της Τουρκίας στον κόσμο		
		Αξία το 2017	Αξία το 2018	Αξία το 2019	Αξία το 2017	Αξία το 2018	Αξία το 2019
150910800014	Παρθένο ελαιόλαδο και τα κλάσματά του που λαμβάνονται από τον καρπό της ελιάς αποκλειστικά με μηχανικά .	3,081	3,661	1,465	68,792	64,619	30,694
150910100000	Παρθένο ελαιόλαδο λαμπάντε που λαμβάνεται από τον καρπό του ελαιόδενδρου αποκλειστικά με μηχανικά ή .	0	0	0	3	0	5
150910200000	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο που λαμβάνεται από τον καρπό του ελαιόδενδρου αποκλειστικά με μηχανικά ή άλλα .	0	0	0	1	3	8
150910800011	Παρθένο ελαιόλαδο και τα κλάσματά του που λαμβάνονται από τον καρπό της ελιάς αποκλειστικά με μηχανικά .	0	0	0	21,091	34,816	27,623
150910800012	Παρθένο ελαιόλαδο και τα κλάσματά του που λαμβάνονται από τον καρπό της ελιάς αποκλειστικά με μηχανικά .	0	0	0	3,464	5,693	4,555
150910800013	Παρθένο ελαιόλαδο και τα κλάσματά του που λαμβάνονται από τον καρπό της ελιάς αποκλειστικά με μηχανικά .	0	0	0	5,011	11,054	9,162

Διμερές εμπόριο μεταξύ Τουρκίας και Ελλάδας

Προϊόν: 150910 Παρθένο ελαιόλαδο και τα κλάσματά του που λαμβάνονται από τον καρπό της ελιάς αποκλειστικά με...

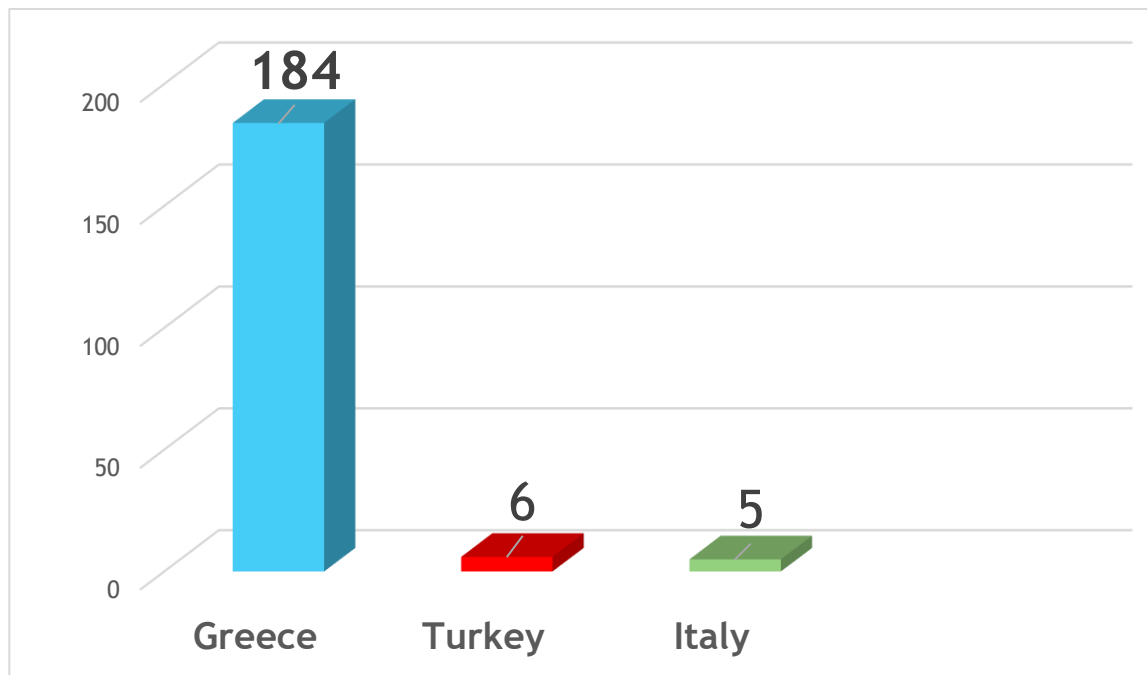
Μονάδα: Χίλια ευρώ

Κωδικός προϊόντος	Ετικέτα προϊόντος	Οι εξαγωγές της Τουρκίας στην Ελλάδα			Οι εξαγωγές της Τουρκίας στον κόσμο		
		Αξία το 2017	Αξία το 2018	Αξία το 2019	Αξία το 2017	Αξία το 2018	Αξία το 2019
150910100000	Παρθένο ελαιόλαδο λαμπάντε που λαμβάνεται από τον καρπό του ελαιόδενδρου αποκλειστικά με μηχανικά ή .	0	0	0	3	0	5
150910200000	Εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο που λαμβάνεται από τον καρπό του ελαιόδενδρου αποκλειστικά με μηχανικά ή άλλα .	0	0	0	1	3	8
150910800011	Παρθένο ελαιόλαδο και τα κλάσματά του που λαμβάνονται από τον καρπό της ελιάς αποκλειστικά με μηχανικά .	0	0	0	21,091	34,816	27,623
150910800012	Παρθένο ελαιόλαδο και τα κλάσματά του που λαμβάνονται από τον καρπό της ελιάς αποκλειστικά με μηχανικά .	0	0	0	3,464	5,693	4,555

150910800013	Παρθένο ελαιόλαδο και τα κλάσματά του που λαμβάνονται από τον καρπό της ελιάς αποκλειστικά με μηχανικά .	0	0	0	5,011	11,054	9,162
150910800014	Παρθένο ελαιόλαδο και τα κλάσματά του που λαμβάνονται από τον καρπό της ελιάς αποκλειστικά με μηχανικά .	0	0	0	68,792	64,619	30,694

Αριθμός εταιρειών που εξάγουν εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο

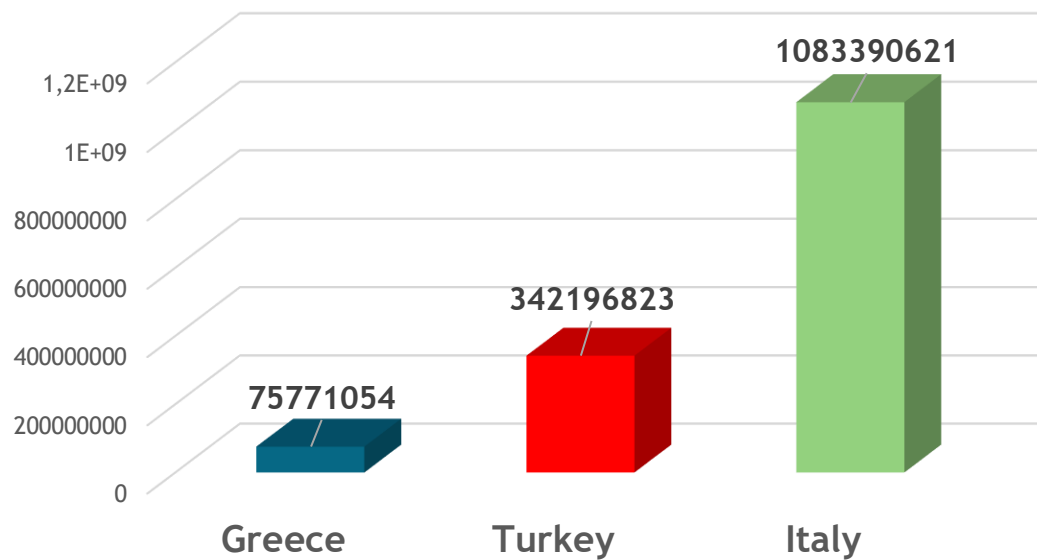
Προϊόν: 150910 Παρθένο ελαιόλαδο

Εξαγωγική αξία του εξαιρετικού παρθένου ελαιολάδου

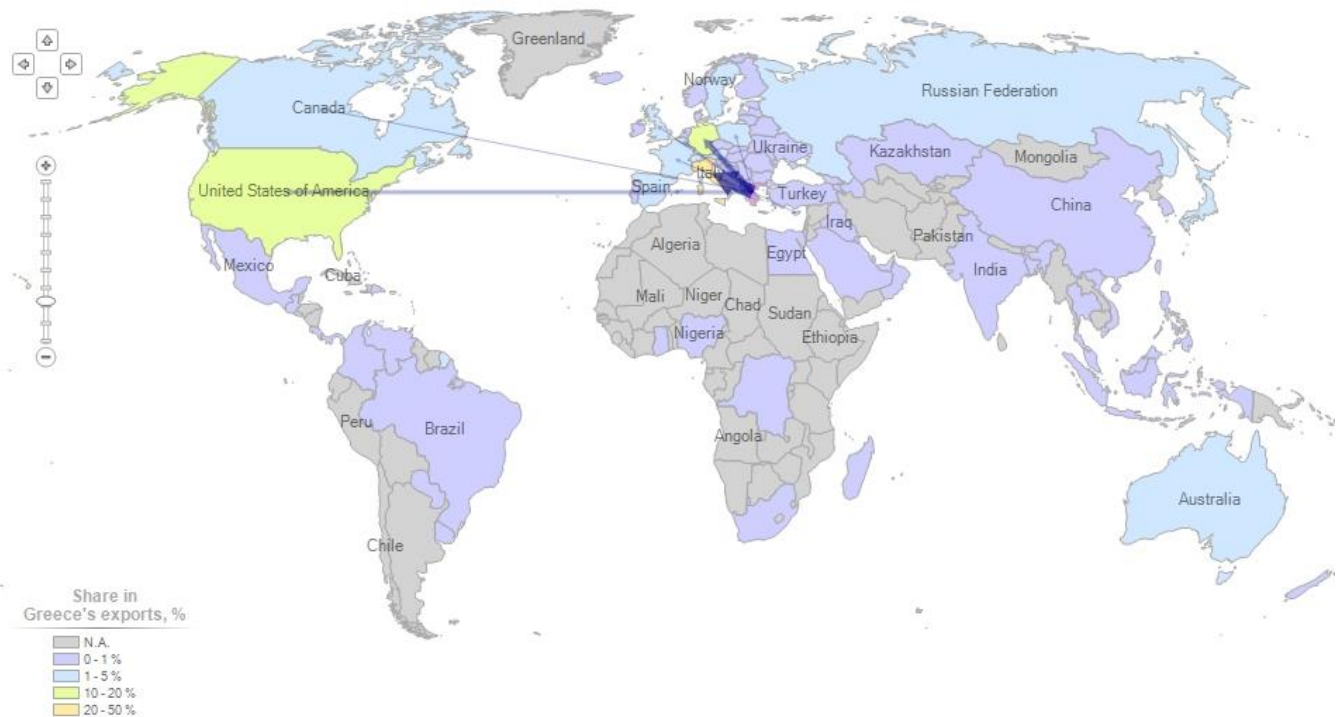
Προϊόν: 150910 Παρθένο ελαιόλαδο

Value exported in 2019 (USD thousand)

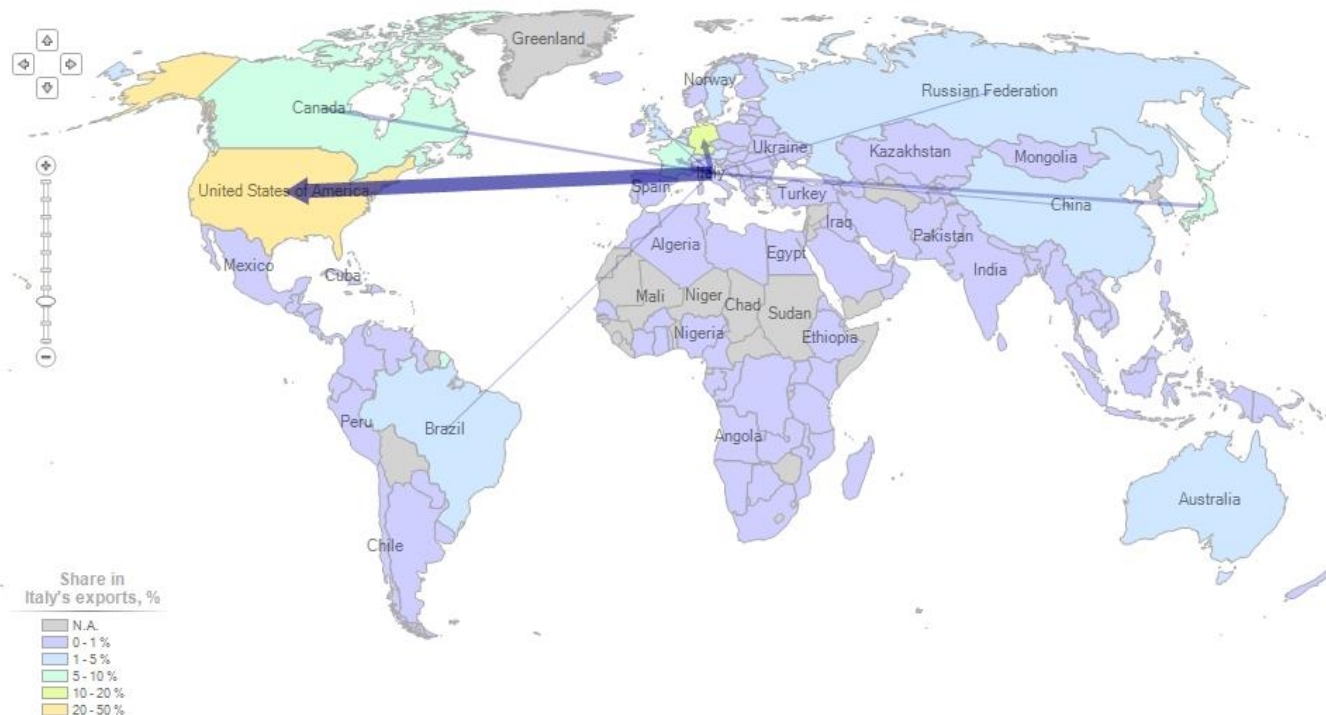
List of importing markets for a product exported by Greece in 2019

Product : 150910 Virgin olive oil and its fractions obtained from the fruit of the olive tree solely by mechanical or other physical means under conditions that do not lead to deterioration of the oil

List of importing markets for a product exported by Italy in 2019

Product : 150910 Virgin olive oil and its fractions obtained from the fruit of the olive tree solely by mechanical or other physical means under conditions that do not lead to deterioration of the oil

List of importing markets for a product exported by Turkey in 2019

Product : 150910 Virgin olive oil and its fractions obtained from the fruit of the olive tree solely by mechanical or other physical means under conditions that do not lead to deterioration of the oil

